

A TALMUD-ZSIDÓ

ÍRTA:
Dr. ROHLING ÁGOSTON
TANÁR.

Fordította: F. GY.

Ára: 1 P 50 fillér.

Felelős kiadó: G. SZABÓ ISTVÁN. Rákoskert.
— Minden jog fenntartva. —
„Dürer“ Nyomda és Lapkiadóváltalat nyomása Gyulán. 1S:f?l.

A talmud-zsidó.

Írta: Rohling Ágoston.

Qui mange du jail en ineurt

A következőkben dr. *Rohling* Ágoston egyetemi tanár németül megjelent s a maga idején nagy mozgalmak okozójává váll világhírű könyvének a *Talmudzsídó*-nuk magyar fordítását adjuk. A könyv negyedik kiadása ismételtlen sokezer példauyszámban, 1872-ben jelent meg s tárgyát tekintve azóta sem veszített semmit aktualitásából. Nem, mert a zsidó örökké zsidó marad,.a maga beidegzett faji céljaival, erkölcsi szokásaival örökké a nvugtalan bolygózsídó marad, nem ugyan az időnkint itt-ott előforduló üldöztetések következtében, hanem, mert felhevíteli temperamentuma nem hagyja nyugton, égető sóvárgása, perzselő vágya üzi ha hajtja állandóan a pénz, a nő és a hatalom után. És ezek megszerzésére minden eszközt igénybe vesz. mindenkit romlásba dönt, aki nem zsidó, nemcsak még manapság is, hanem a múltak tapasztalatain okulva mondhatjuk a jövőben is, ha nem védekezünk ellene.

Mindenkit legjobban a saját, szavaiból, viselkedéséből ismerhetünk meg. A zsidót azonban nagyon nehéz így kitapasztalni a közvetlen érintkezés révén, mert míg más ember szavai és cselekedetei mögött, még ha tompultabb is, de irányítóként ott áll a lelkiismeret, addig a zsidót szavaiban, cselekedeteiben nem korlátozza semmi. semmi, már tudniillik keresztény értelemben véve a lelkiismeret szót, amely bennünk Jézus életének és tanításainak hatásaként alakult ki. Tehát a zsidó szavainak és cselekedeteinek is van korlátozója és ez az ő erkölcstana, a Talmud. Ez pedig homlokegyenest ellenkezőre készíti, mint ami az egész emberiség méltóságával, jogaival s a felebaráti szeretet megkívánta kötelességekkel megegyezik. Érthető tehát, ha a zsidó mindig feljajdul, valahányszor valaki eme sebezhető pontján érintette őt, amikor fáradságot véve kutatni kezdte, hol vaunak lefektetve azok az erkölcsi elvek, miben is állnak azok, amelyek kétségtelen hatására a zsidó olyan, amilyen.

A Tabumtól még Jézus életében kezdtek el írni s a VI. században állott készen. Azután már csak a magyarázatokat írták hozzá.

A keresztények viszonylag elég korán felfedezték a rájuk nézve ellenséges tanokat és számos esetben felszólallak ellene. Etekintetben híressé váll az 1254.-es esztendő, amelyben a francia király elrendelte eme félelmetes könyv összes példányainak lefoglalását. A zsidóknak azonban végeredményben nem ártottak az ilyen rendeletek. Egyszerűen újra nyomtatták a nekik kedves Talmtidol s amint később hallani fogjuk, mikor már nem térhetlek ki másként, az általános felzúdulás haragja, elől, üresen hagyták a könyveben mindazokat a helyeket, melyek előbb éles kitételeket tartalmazlak a keresztények ellen. Ezek a részek azonban számukra mégsem veszlek el, mert élőszóval tanították azokat, tovább.

A talmud egyes keresztény ismerői ellen hihetetlen üldözést fej-

tettek ki a zsidók. Különösen a közelmúlt századok nevezetesei e tekintetben, amikor fokozottabban terelődött a figyelem a Talmud felé. Sajnos, a zsidók megtalálták a hivatalos segítséget a keresztény tudósok ellen éppen a keresztények között. Megtörténi 1700 táján, I. porosz Frigyes idejében, hogy elkobozták *Eisenmenger* professzor zsidók, ellen szóló nagy könyvét, melyen húsz évig dolgozott, mert nem fogadta el a zsidók által felajánlott tízezer megvesztegető tallért és nem akar elállni könyvének megjelentetésétől, Egy másik tudóst. *Raadbet* aki a Misnát fordította le, 3000 tallérral és egy szép rheini nyaralóval akartak megvesztegetni. *Brasszmann*, aki a rabbinizmusról figyelemreméltó leleplezéseket közölt, oly különös módon halt meg, hogy kétségtelen, miszerint a talmudi törvények szerint megmérgezték. *I. r. Pinnert* a halál abban az órában érte utól, amikor a Talmud első részét fordította. *Mousseaux* egyik vasárnap hallotta meg, hogy a zsidók halálra szánták és a következő hétfőn hirtelen meghalt. És így tovább.

Rohéingot is az üldözések egész sorozata érte. A kellemetlenségek, fenyegető levelek áradata azonban nem tántorították el attól, hogy felvilágosítsa a gyanútlan kereszténységet. Könyve rövid egymásután több kiadást ért el, sok más nyelvre lefordították. Rohling szigorúan csak az igazságot írta meg a Talmudzsidóban. Ennek bizonyosságául ezer tallért ajánlott fel annak jutalmazására, aki bebizonyítja, hogy az általa, közölt idézetek nem hüek, vagy el vannak fordítva.

Ugyanezt az eszközt felhasználta az igazság bizonyítására a Talmud zsidó egyik lelkes fordítója is, dr. Maximilian de *Lamarwue* aki tíz ezer frankot tűzött ki arra az esetre, ha valaki a könyv egyetlen idézetéről bebizonyítja, hogy valótlan. Lamarque rendkívül figyelemreméltó előszavában többek közt a következőket is mondja: „Tíz hosszú éven át fáradoztam azon, hogy e könyvet alapos vizsgálat alá vegyem és miután azt mégegyszer kidolgoztam és a forrásokkal egybevettem, újból a keresztények figyelmébe ajánlom”. Ugyanott: „őreg vagyok és beteg és ott állok már, hogy egy jobb életbe menjek át; azonban a legnagyobb vigaszomra szolgálna, ha mielőtt elköltözöm ebből az életből, azt mondhatnám halálom órájában, hogy szavaim meggyőzték keresztény testvéreimet ama nagy veszedelemről, mely az ő hitüket, életüket, becsületüket és vagyonukat a zsidóság részéről fenyegeti“.

Mi a jelen teljes fordításban mindeneke előtt a hűségre törekedtünk, úgyszólván mindenütt majdnem szószérő) fordítottuk a német szöveget a tárgy fontossága miatt s ez mentse a fordítás fogyatékoságait magyarosság szempontjából. Helyszűke miatt kénytelenek voltunk elhagyni az összes jegyzeteket, hivatkozásokat, amelyek maguk is jó néhány oldalt tölthetnek volna meg. Ezért az érdeklődőket az 1890-iki kiadáshoz utaljuk, mely a hamburgi *Dcutsehülkisehe Verlanganstalt* kiadásában jelent meg.

F. Cy.

Alapvonalak. — Ortodoxia és reform.

Néhány év óta nagy szellemi mozgalom észlelhető nyugati zsidói között. Mialatt a zsidóság keleten, kevés számú másérelmű kivételével, valamiül hajdan, úgy most is, inkább a talmudra, mint a bibliára

esküszik, felhangzik itt Európában is a felhívás, mint ott Jákob fiai között vallásos haladásra. Mindnyájan azt akarják, hogy orthodoxoknak hívják őket, a régi orthodoxokkal azonban a haladók csak rossz reformistáknak ismerik el. A haladók színezete különféle. Egyesek a talmudot teszik felelőssé mindazokért a szenvedésekért, melyeket zsidóságnak hajdan el kellett tűnie; az ő jelszavuk: „A talmud volt minden. tehát *semmire* kell válnia“; az óhitűeknek ezt kiáltják noha „Hagyományaitok elavultak, azok akadályozzák a zsidóságot abban, hogy kedvező fogadtatásra találjon“ és „A régi rendszer, mely a talmudi eltévelyedéseket érvényben akarja, tartani, feltartóztatja a zsidóság jövőjét és éppen ezért félre kell tolni az úthól“; de tovább mennek és kijelentik, hogy „a három dogma elfogadása — az Istenség egység az a halhatatlansága, és a lélek halhatatlansága — elégséges ahhoz, hogy valaki izraelita legyen“ és hozzáfűzik: „Közülünk mindenki felsubb bíró vallási dolgokban“ és azt követelik: „Fel zsidók, keresztinyék, törökök, hagyjatok fel az istentisztelet külső formáival és egy süljete az Istenség egységének megismerésében és az általános lesveri szorcotban“

Mások tartózkodóbbak. A talmudizmust nem nevezik több isteninek, csak tiszteletreméltónak; a talmud számukra többé nem zsidóság törvénykönyve, hanem csak egy, a zsidóságra nézve, értéktelen könyv. Ezek azon fáradoztak, hogy azt a nagy közönség előtt minden hibától tisztára mossák, mialatt valóban tudós művekben beismertik, hogy az „egyben magasztos és közönséges, zsidó és pogány néhány szerencsétlen mondást és meghatározást tartalmaz a többi népi, vallásismerők ellen. Ők nem hazudtolják meg kifejezetten a biblia kinyilatkoztatásszerű jellegét, de az általános ember szerzetet zsidó eszmének nyilvánítják. Mindkét álláspont tarthatatlan; az utóidé fölszűcsés és a konzekvencia erejénél fogva, az elsőhöz fog eljut: amelyet úgyis magában foglal. Mindkettő egyazon vérből származó és az *Univers israelité-ben* mindkettőnek szól az az orthodox ban hogy „Mózes és a talmud nem felel meg többé a ti ízléstelenek; a zsidóság szerintetek nem vallás többé, hanem egy elavult valami, egy Imii fugalom és ti a pogányság alapján álltok, ahelyett, hogy örököd tiétek Jeruzsálem fölött“.

Az orthodox zsidóság igaznak ismerte el, hogy a lelkiismeret rászorul egy élő, isteni tekintélyre; hogy az egyszer megadott kinyilatkoztatás csálhatatlan tanítói kart követel, mely nemzedékeken keresztül a végsőig fennmarad, hogy az Isten szavának valódi érte inét, és a változó élet sokszínű viszonyai között való mindig helye használatát kifejtse és megállapítsa egyesek szenvedélytől és előítélőtől fenyegetett magánvéleményével szemben. A régi zsinagóga az egész papság rendes tanítói kara mellett kiváltképpen a próféták számítottak a hit őrei közé, és a főpapoknak volt meg személyesen az az isteni kiváltsága, hogy az Úrim és Tannim által azokban a dolgokban, melyek az istenuralom egyetemes javát illették, csálhatatlan, megtudja a legfőbb Úr akaratát. A Krisztus utáni zsinagóga fenn tartotta egyformán az élő tekintély alapelvét; de egyformán kiterjeszti azt minden egyes tanítójának személyére és annyira ment, hogy még közönséges világi beszédek és azok egymásnak legkirívóbban ellen, mondó mondatait is Isten szavainak, csálhatatlanul igazaknak nyilvánította. Mérhetlen dolyf volt a szelleme ennek a tanításnak és ntint

ahogyan történni szokott, hogy a kifejezett dölyfösségnek a legnagyobb erkölcsi súlycdés jár a nyomában elméletben és gyakor-; latban, úgy fejlesztett ki a rabbinizmus is egy erkölcstant, mely-bez hasonló alig van a legmélyebbre súlyedt pogányság erkölcsi felfogásában: az egy rendszeresen összefüggő egész, melyben hazug-ság és csalás, lopás, gyilkosság és házasságtörés szorosan összekapcsolt tagokként foglaltatnak. A farizeusok az apjai ennek a félelmet gerjesztő gyermeknek és az ember éppúgy felismerheti rajta azoknak az embereknek, mint a vipera egy fajzatának, a sziszegő siklónak és a Megváltó szerint a. sátán gyermekeinek visszataszító ismertetőjelét, mint ahogy nem érti meg, hogy egy gondolkodó zsidó miként ismer-heti félre, hogy Israel, Krisztus elvetésével, magát az igazságot dobta el. Ezek következtetések, melyek a zsidó bölcsek nyíltan előttünk fekvő írásainak vizsgálatából (inként adódnak és az ember belátja, hogy a zsidó, ha őt az a mozgalom, mely most az ő faját megragadta, nem a Názáreti igaz templomához sodorja, eljut következetesen az ószövetség kinyilatkoztatásának általában való tagadásához is, a ráció nalizmus szerencsétlenségéhez.

Ezek a viszonyok már magukban véve is igazolják, hogy a rabbi-nizms eltévelyedéseinek nyílt boncolgatása a nyílt érzelmű zsidóság lelkiismeretübe vág. Ha a reformzsidó azt veti ellen, hogy a rabhi-nizms szerinte nem isteni, akkor az a válaszuk: A lelked üdvössé-gén mégis a zsinagógában akarsz munkálkodni; a lát pedig az ember a gyümölcsseiről ismeri meg; következőleg orlhodoxaitokkal együtt meg kell engedned, hogy a zsinagóga, inert ölében a pokolnak szörny-szülöttéit viselte és nevelte nagyra, a te_ lelki üdvösségedet éppoly kevésbé tudja biztosítani, mint az a filozófus, aki először imádta Herkulest, és azután a bálványt, anélkül, hogy az örökkévalói meg-találta volna, ezen szavakkal vetette a liizhe: Nos, Herkules, végezd el a tizenharmadik feladatodat és segíts nekem a répát megfőzni!

Mert mindketten, a filozófus bálványimádásával, a zsinagóga elpogányosodott tanítása állal, gyarlóknak, a tévedésnek alávetett tekintélyeknek bizonyultak, következőleg képtelenek arra, hogy mindemből és mindig hibátlanul és zavartalanul nyújtsák az igazságot, mint- azt bizonyosak elvárják. És tovább menve, éppúgy mint előbb, lelkiüdvösség dolgában magukat a legfelsőbb bírónak tekintik és nem tesznek egyebet, mint hogy a bálványukat, melyet, a tűz enyészetének átadtak, új név alatt feltámasztják; az új név a humanizmus és a benső lényege ennek a névnek az emberi nemnek az önmagával meg-elégedett, önmagát istenítő és ezért a tévedésnek és bűnnek szolgál-ságába merült emberiségnek egész nyomorúsága. Másodszor meg kell engedned, hogy a zsinagóga a Názáreti megvetésével tévedésbe jutott?) mert éppen ettől kezdve származik istenkáromló hit- és erkölcstana, mely a könyveiben foglaltatik. Továbbra azonban jegyezd meg, kedves olvasó, hogy a rformzsidó bár azt mondja, hogy a talmud neki nem törvénykönyve, mégis ha az alkalom megkívánja, kifejezetten újból erre a könyvre, mint. törvénykönyvre esküszik és azt fölébe helyezi a bibliának. Közben ne tévesszük szem elől, hogy a rabbik, Israel szellemi vezetői milyen feltételek közt nevelkedtek.

A talmud képezi a főtan tárgyat a rabbi-szemináriumokban.

Azonkívül nagy számban vannak városainkban talmud-társaságok. melyek a. rabbik elnöklété és vezetése alatt megengedik a tagoknak,

hogy a talmudot olvassák és közvetlenül a forrásból merítsenek. Így van például Berlinben is Mi 1 év óta egy ilyen társaság, mely tagjait ezen szent könyvek tanulmányozására minden este egyesíti.

Nagy számban ily módon akadnak zsidó kereskedők, kik szemüket sohasem fordították a talmiéira, mégis számos testvérük által mindig be vannak avatva a tanításokba.

Nos, kérdezhetné valaki, mire szolgál mindez a tanulmány, ha nem arra, hogy belőle a gyakorlati életben előnyöket lehessen szerezni

A francia reformzsidók már említett folyóirata szószerint ezeket mondja: „Ami a talmudot illeti, mi elismerjük annak, a Mózes törvénykönyve, felett való, feltétlen felsőbbiséget“. És dr. Kroner éppúgy szintén a régi tanításba boltik, hogy a talmud fölötté áll a bibliának, amikor ismételtén egészen rendben találja, amit a talmud a bibliával hgiállóbb ellentétben felállít. Azt állítja ugyanis a tahitiidra támaszkodva, hogy egy nemzsidó kirablása zsidó által, egy gójuak vagy nemzsidónőnek megbecstelenítése zsidók által, zsidó bíróság előtt nem számít jogosan büntetendőnek; és ez alkalommal ráadásul még az. állítja a zsidóságról, hogy nyilvánvaló, miszerint a bibliát a talmud révén konzerválják: Valóban szép konzerválás, ami által a feleharát fogalma, amely Isten előtt és éppen ezért Mózesnek Isten által elismert törvénye előtt is minden embert megillet, embertársaival szemben minden tekintetben, ott ahol a bíróságnak egy gój miatt a zsidó vagyonához vagy éleléhez kellene, nyúlnia, rögtön csak a zsidóknak zsidókkal szemben való jogviszonyára korlátozzatik. Egyben ebben leli bizonyítékát, hogy szüksége van az embereknek egy csalhatatlan, isteni tanításra, mely a biblia szellemét a hit- és erkölcsstanban helyesen értelmezzék és a hamisítástól megóvják. Amúgy is különös volna, h; egy emberi alkotásnak kellene a szentírás isteni művét őriznie.

A talmud nevééről.

A mai zsinagóga édes leánya a farizeusi iskolának, törvénye.-örököse mindazon tanoknak, melyeket a farizeusok Krisztus idejében és nem sokkal utána terjesztettek a zsidók között. Hogy ezeket a tanításokat megóvják a pusztulástól, egy rabbi, névszorint Juda, Krisztus után 150 táján könyvbe foglalta azokat s ezt *Misná*-nak nevezik Misna jelenti az ismételt, második Törvényt, mert a Mózes öt könyvének (az első) törvénye ismétlődik benne bizonyos módon; a Misn. célja ugyanis az, hogy az első törvény nehézségeit helyes felfogásba elmagyarázza és annak tétő hégait kipótolja.

A következő évszázadok alatt a Misna-könyvel Palesztina és Babilon zsidóiskolaiban különböző magyarázó szövegekkel gazdag, tölték. Ezeket a Misnához tartozó magyarázatokat *Gemará-nak* hívják és rendszeren a Misnával együtt, gyakran azonban maga ha magában véve *Talmud-nak*, azaz a zsidó hit- és erkölcsszabályok „tankönyvének nevezik. A Palesztinában Kr. u. 2:10-ban befejezett, egy foliánsot megtöltő, magyarázatok képezik a jeruzsálemi talmudot; a babiloni Ceniara, melyet ismét a Misnával vagy nélküle neveznek babiloni talmudnak, Kr. u. 500 táján lett készen és 14 foliánsra terjedő anyagot foglal magában. A zsidók legtöbbször a babiloni talmuddal foglalkoztak; erre gondolnak, ha azt kifejezetten nem különböztetik meg a *jeruzsálemi* jelzővel, Ha egy, az utolsó 200 évben nyomtatott tal-

mudot veszünk a kezünkbe, akkor elcsodálkozunk, hogy benne nagy tömegét találjuk a lapoknak, melyeken egész helyek maradtak fehéren vagy pétiig egy körrel vannak kitöltve. A régi kiadásokban például az 1520-ból származó velenceiben, vagy az 1600-iki amsterdamiában (amely kiadások forrásai jelen írásnak), azokon a helyeken még Krisztusra, Máriára és az apostolokra vonatkozó gyalázkodások állanak; éppúgy megtalálhatók a felvilágosítások ott, ahol a talmud pl. a gójokról, eretnekekről és hasonlókról szól, hogy a nemzsidók alatt s különösen a keresztények értendők. Amint a keresztények felfedezték ezeket és bosszúságuknak kifejezést adtak, a lengyel zsidószinódus 1634-ben elrendelte, hogy a jövőben az ilyen helyeket hagyják üresen, IfelTeren vagy egy körrel töltsék ki és azokat a dolgokat, pl. hogy a keresztények igen bűnösök is hogy velük szemben semmi igazságságot és felebaráti szeretetet gyakorolni nem szabad, az iskolában pusztán szóbelileg kell tanítani. Radowsky Hartwig ügyvéd pedig ma is tanulságos tapasztalatként jegyezte meg: „Száz zsidó közül ritkán látta egy is a talmudot; a talmud káros alapelveit azonban, akik ismerik, azok terjesztik hitsorsosaik között mint isteni szabályokat éi ezek készségesen hisznek bennük és nagyon is gyakran követik csclekvölcg.

A talmuda zsidók isteni könyve.

A zsidók, a kevésszámú különvéleménytől elszámítva, a talmudot kezdettől fogva általánosságban éppoly isteni könyvnek tartották, mint az ó-szövetségi bibliát. Ila azonban a dolgot közelebbről nézzük, akkor látjuk, hogy tulajdonképpen a biblia fölé állítják. A talmud azt mondja, hogy különböző részei már Ezaiásnál le vannak írva. A talmud azt írja magáról: „A szóbeli tanítás igéi hasonlóak a törvényhez“. És máshol azt mondja: „A biblia hasonló a vízhez, a Miami a borhoz, a Gemara a fűszeres borhoz. A világ nem létezhetik víz, bor és fűszeres bor nélkül és a gazdagot mind a három táplálja; tehát nem létezhetik a világ a biblia, Misim és Gemara. nélkül sem. A törvény hasonlatos továbbá a sóhoz, a Misim a borshoz, a Gemara a fűszerhez; a világ nem lehet el só nélkül stb.“ Ks isinél: „Akik a bibliát tanulmányozzák, olyat tesznek, ami erény is, meg nem is; akik a Misnát tanulmányozzák, erényt gyakorolnak és dicséretet nyernek érte; akik azonban a Gemarát- tanulmányozzák, azok a legnagyobb erényességet gyakorolják“. Továbbá: „Aki megveti a rabbik szavait, az adósa a halálnak.“ Hasonlóképpen: „Ha egy ember a talmudi tételektől és tanításoktól a bibliához fordul, annak nins többé szerencséje“, És: „Kedvesebbek a talmudírók szavai, mint a törvényei.“*. Ezért: „A talmud ellen elkövetett bűnök súlyosabbak, mint a biblia ellen szólók“.

A talmud önvallomásával megegyezik Juda többi rabbijának vagy tanítómesterének tanúbizonysága. Így szól az: „Aki a bibliát és a Misnát fogja a kezében és a talmudot nem, azzal nem szabad érintkezni“. És a híres Rasi († 1105) a talmuddal együtt azt mondja: „Fiam, jobban figyelj a rabbik szavaira, mint a törvény szavaira“. Máshol annak a helyén, hogy az ember nemcsak kenyérből él, a „kenyér“ jelenti a bibliát és ez a mondat: „minden, ami az Isten szájából jön“, a lalachothot azaz a felvilágosításokat és Aggadá-

kat, vagyis az cbeszéléseket és meséket a talmudban. Egy Kr. u. 1500-ból származó rabbinusi könyvben megerősítik a talmudi mondatni, hogy aki a Misna és a Gemara nélkül olvassa a bibliát, olyan, mint akinek nincsen Istene. És kifejezetten azt tanítják, hogy „a simít hegyen az isten a törvényt a biblia, a Misna és a Aggadák kai ellátott Gemara sorrendjében adta: a talmudot azonban az Isten Mózes útján, pusztán szóbelileg akarta adni, hogyha a világ népei Izraelt alattválóikká lelték, fennmaradjon a megkülönböztetés Izrael és a bálványozók között“ és szintén: „meri ha ő a lalmndol, írás kan akarta volna megcsinálni, annak a méreteke hosszabb lett volna mint a Föld.“

Ha mi azonban a talmnd tekintélye végett azokat, a rabbikat is megnevezzük, akik nem csinállak magái a talmndol, akkor annak megvannak az okai. Először bizonyóságot nyer, hogy a talmud tartalma miatt nem lehet az isién szava és Így egyúttal meglátja az ember a dolog lényegéi, hogy minden kor rabbijai különböznek egy mástól. Másodsor pedig van egy kilejezetten zsidó tanítás, hogy a rabbik a mai napig isten tekintéllyel bírnak; amit ők mondanak, az az Isten szava. A nagy Mcnachem rabbi († 1200 Kr. n.) arra tanít, hogy az Úrisen még a rabbikat is megkérdezi a földön, ha az égben a törvénynek valamelyik nehéz kérdése kerül szóba. És a Talmnd azt mondja, hogy minden idők elhalt rabbijai az égben másokat tanílanak. És egy 1590-ből való zsidó könyv azt mondja: „Tudnod kell, hogy a rabbik szavai kedvesebbek, mint a prófétákéi“. Igen: „A rabbik közönséges beszélgetését az egész törvényhez hasonlóan kell tisztelni“. Ismét: „A rabbik szavai az élő Isten szavai“. Es: „Ha. a bíró az¹, mondja neked, hogy a jobb kezed a bal és a bal a jobb, akkor nem szabad eltérned az ő szavától, miként sokkal inkább, ha azt mondja neked, hogy a jobb kezed a jobb, a bal pedig a bal“. Maimonides († 1201), a „zsinagóga sasa“ mondja: A rabbik félelme isten félelem“. A talmud maga is kijelenti általában, mint, ahogy a későbbi rabbikat hallottuk beszélni: „Aki rabbijának vagy tanítómasterének ellentmond, vele civakodik, vagy zúgolódik ellene, éppen annyit tesz, mintha az isteni felségnek mondana ellent, vele civakodnék vagy ellene zógolódnék“. Mivel pedig megcsik, hogy a rabbik mondanak egymásnak ellent, ezért a már említett Menachem ezt a kényszerűséggél azzal az ellentmondást nem tűró állítással intézi el, hogy a rabbik minden szava, bármely korban és bármely nemzetség közt élnek is ők, mindig éppen úgy, mint a próféták szavai. Isten szavai, még akkor is, ha egymással teljesen ellenkezők: azért, aki nekik ellent mond, velük veszekszik, ellenük zúgolódik, éppúgy cselekszik, mintha azt magával az Istennel szemben lenné“. Ugyanazt állítja sok más zsidó könyv, hogy a rabbik teljesen ellentmondó szavai és nyilatkozatai is égből valók, miért is, aki ezeket a szavakat kigúnyolja, a pokol forró sarában fog bűnhődni. A rabbik, akik a talmndot csinálták, ellenmondásaik számára ugyanezt a hitet igénylik. Így értesít a Talmud Hilél és Sammai házainak örök perpatvaráról; mindegy, hogy szűnyog-e vagy teve, fontos, vagy lényegtelen a dolog, mindkét iskola nézetei mindig ellenkezők a másikkal; a talmud mégis azt mondja, hogy amit Sammai és Hillél tanít, az egyformán Isten szava. A talmudban szó van róla, hogy Chaja rabbi egyszer meg esküdött az Istennek, hogy a rabbi ezt és ezt mondotta: Bar Kappara

pedig hasonlóképp megesküdött az Istennek, hogy az az ellenkezőt mondta. Rasi és a talmud mégis azt állítják, hogy mind a két rabbi az igazságot mondta; mert, az utóbbi megjegyzés szerint, az Isten nem engedi, hogy egy rabbi tévedjen. Továbbá kijelenti a talmud, hogy egy égi hangnak nincs meg a hatalma, hogy kétségbevonja egy rabbi tanítását. Igen, az Isten maga, is beismerte egykor, mikor egy veszekedésben, mely két rabbi közt folyt le, az egyiknek fogta pártját, hogy az ellenfél őt legyőzte. A talmud szerint egy rabbival egy általan sohasem történhetik meg, hogy valami jogtalanságot cselekedjen, mivel az Isten azt nem engedi. Persze, sőt még egy rabbi számaival sem eshetik meg soha hogy az valami tiltottat egyék. Abaje tiszteletteljesen fel is szokott állni, miként a talmud meséli, mihelyt csak a fiulei hegyét megpillantotta az ő rabbija szamarának.

Egyebütt ismét ellenkeznek a nézetek és arra a kérdésre, hogyan ismerhető fel a törvény, a következő a válasz: Ezeket a szavakat mind isten mondja, legyenek tehát füleid, mint a tölcser és szived, hogy a tiltó és megengedő szavakat meghalljad. Egyszerűen azt jelenti ez: mivel minden az Isten szava, azért hajtsd végre, amit szived kíván, ahogyan végre lehet hajlani, ulla eze.kutáu mégis felhangzott volna régebben vági. az újkorban a rabbinizmus köréből egy nemes törekvés a jog és igazság után, a talmudszidó még sincs hozzáláneolva, mert a rabbik szembeállított tanításai egyformán isteniek. Kereken és nyíltan kimondja ezért a talmud, hogy vétkezni megengedett dolog, de azért lehetőleg mégis titokban keli azt cselekedni.

Tehát mivel a talmud rabbijai és a későbbiek magukat egyformán istenieknek kiríják, sőt ugyanezen a módon, az ész megcsúfolva, a kiváltó ellenmondásokat Isten szavának nyilvánítják, ezért egyforma tisztelettel fogunk bánni mindannyiukkal és meghallgatjuk egyiket, és másikat is, miközben arra törekszünk, hogy a talmud hit- és erkölcsstanból nébány fejezetet megismerjünk.

A talmudszidó megrontott hittana.

1. Az Istenről.

A talmud azt mondja: a napnak 12 órája van; a három elsőben az Isten törvény tanulmányozása mellett ül; a másik háromban ítél, a következő háromban táplálja az egész világot, a három utolsóban pedig ül és Leviathannal, a halak királyával játszik. És éjtszaka, teszi hozzá Menachem, a talmudot tanulmányozza. A felső iskola, amelyben az égben maga az Isten tanul az angyalokkal együtt, a talmud szerint Asmodai, az ördögök királya számára is nyitva áll, aki naponta felhág az égboltozatra és ott tanul. Ami pedig Leviathant illeti, úgy mondja a talmud, hogy egy 300 mérföld hosszú hal befér a torkán és hogy az Istennek a Leviathantól hatalmas nagysága miatt el kellett távolítania a nőt, mert különben a világ megtelt volna gigászi szörít) utegekkol, akik mindent elpusztítottak volna; ezért vágta a nagy isten szét az emberkét és ölte meg az asszonykát és besózta az igazak lakomája számára a paradicsomban.

A Leviathannal való játék azonban csak a templom elpusztításáig tartott. Ettől kezdve nem játszik többé az Isten, egyelőre nem

is táncol többet mint ahogy hajdanában eljárta az első táncot Évával, mintán felcicomázta őt és a haját befonta. Sőt a templom szétdőlése óta sír az Isten, mert abban ő súlyosan vétkes. Oly súlyosan nyomja ez a bűn Isten lelkiismeretét, hogy ő, a talmud szerint, az éjszaka mindhárom szakában ül és ordít, mint az orozslán és azt kiáltja: Jaj nekem, hogy elhagytam a házamat pusztítani, a templomot felgyújtani, a gyermekeimet elvezettetni. Azóta a világban, melyet különben betöltött, nincs nagyobb helye, csak négy rőfnyi; és ha dicsérik őt, akkor a fejét rázva kell mondania: Boldog a király, akit házában dicsérnek; mit érdemel azonban az atya, aki elengedte gyermekeit a nyomorba? Hogy azonban az Isten nagy bánatát jól fogjuk fel, tudni kell, hogy az az orozslán, amelynek módjára ő ordít, Elai erdejéből való. Ezt az orozslánt egyszer, a római császár látni akarta; elhozták tehát és amikor az még 400 mérföldnyire volt a császártól akkorát ordított, hogy minden áldott állapotban lévő idő előtt szült és Róma minden fala leomlott; mikor pedig 300 mérföld távolságra volt ismét, ordított és kihullottak az emberek szemfogai és zápfogai, a császár lebukott, trónjáról a földre és kérte, hogy vezessék haza az orozslánt.

A zsidók nyomorúságba kergetését a talmud szerint a szent Isten oly különös módon sajnálja, hogy naponta két nagy könyccseppet hullat a tengerbe akkora zajjal, hogy azok csobogását a világ egyik végétől a másikig hallani lehet; sőt földrengések keletkeznek a könnyei esése nyomán. A hold is bebizonyította továbbá a szent Istennek, hogy őt jogtalanul teremtet lék kisebbnek, mint napot; és az Istennek azt kellett válaszolnia: mutassatok be értem engesztelő áldozatot, mert a holdat kisebbre csináltam, mint a napot. Az ellhamarkodástól sem ment a szent Isten; ha harag önti el őt, akkor hebehurgyán cselekszik. Magával az esküvel visszaélt, a szent Isten; mert egy nagy jogtalanságot szentesített az esküvel, mikor megesküdt, hogy az Izraelitáknak, akik a pusztába vonultak, nem lehel részük az örök életbéli: azután megbánta az esküt és elállón tőle. A talmud egy másik helye pedig arról tudósít, hogy az Isten, ha rossz esküt tett, szükségét érzi, hogy egy másik által feloldozást nyerjen. Egy bölcs hallotta egyszer az Isten kiáltását: „Jaj nekem! ki üldöz fel engem az esküim alól?” És amint a rabbi ezt elmesélte hivatali társainak, azok számarnak mondták őt, amiért nem ő maga oldotta fel az Istent az eskü alól. Azonban a föld és ég között egy hatalmas angyal áll, névszerint *Mi*, aki a szent Istent fel tudja oldani minden esküje és fogadalma alól. Miként az Isten rosszul esküdött, a talmud szerint, úgy hazudott is, hogy Ahrahám és Sara között békét teremtsen, miért is a béke kedvéért, mint a talmud megjegyzi, hazudni is szabad.

Persze a szent Isten okozója a bűnöknek a földön, mert ő teremtette az ember gonosz természetét, a sors által az embereket a bűnre rendelte és a zsidókat műszakkal a törvény elfogadására kényszerítette. Így már megértjük, hogy Dávid hazasságtörése és Eli fiainak vétké a talmud szerint nem voltak bűnök.

Az angyalokról.

Egyes angyalok az örökkévalóságban maradnak és ezeket második napon teremtenék: mások elvesznek és ezeket az ötödik

napon alkották. Még ma is szüntelenül keletkeznek az angyalok új tömegei egy tűzfolyamból; ezek az isten tiszteletére, amint a talmud mondja egy dalt énekeinek, azután újból elpusztulnak; az angyalok egész tömegét égette el az Isten az ő kisiijjával. Hiszen minden szóra, mit az isten mond, egy új angyal jön létre. A füvekre 2100 angyal felügyl, mert annyi fű van a földön. Jorkemonak hívják a jég angyalát, Mihály a víz fejedelme, Gábiel a tűzé és a gyüinölcserése. A szeretetnek és a gyűlöletnek, kegynek és kegyelemnek, félelemnek és békének, madaraknak és halaknak, szeleknek, vadállatoknak, orvos ságoknak, napnak, holdnak és csillagoknak is megvan a külön angyaluk és a rabbik mindegyiknek tudják a nevét. A jó angyalok „a zsinagóga sasa“ szerint az égitest lekei, miáltal az éggömbök értelemmel bírnak, hogy a dolgokat felfogják és felismerjék. Az angyalok földvatása, hogy az embereket áloi iha ringassák, éjtszakára esik. Különben imádkoznak az emberekéit és az embernek segítségül kell őket hívnia; az angyalok azonban nem értenek sziriai és kaldeai nyelven, azért az izraelitának ezeken a nyelveken nem szabad semmi kérelme! a közvetítésükkel előterjeszteni. Az angyalok eme tudatlanságának mégis van egy előnye; a zsidóknak ugyanis van egy egészen kitűnő imádságuk, melyet kaldeai nyelven mondanak, mint a talmud mondja, azért, hogy az ima kiválóságával ne ébresszék fel az angyalok irigységét. Mások szerint az angyal ik minden nyelvet értenek, az említettekől azonban undorodnak s ezért nem figyelnek rájuk.

Az ördögökről.

Péntek este a szürkületben teremtette az Isten az ördögöket, mivel azonban a szombat felvirradt non juthatott annyira, hogy részükre egy ruhát, a testet is megalkossa, Mások szerint büntetésből nem kaptak testet, mert nem akarták, hogy az embernek legyen teste. Az ördögök lénye mindamelllett tűz és levegő; egyesek vízből, mások földből vannak alkotva és az ördögök lelke olyan anyagból való, mely a hold alatt terül el és különben semmire sem használható.

Egyes ördögök Ádámtól származnák, aki, az Istentől megátkozva, vonakodott Évához közeledni, nehogy szerencsétlen gyermekei legyenek; ezért az ördögök két asszonya jelent meg, akik tőle származó új ördögöket szültek. A talmud szerint Ádám 5111 éven át Lilith-lel, az ördögök egyik előkelő asszonyával csak szellemeket, ördögöket és éjjeli kísérteteket nemzett. Egyébként Éva is 130 éven át csak ördögöket szült, miközben arra kényszerült, hogy himördögök asszonya legyen. A talmud szerin végül az ördögök is termékenyek egymás között; ők éppúgy szaporodnak, mint az emberek, esznek és isznak, mint az emberek és sokan közülük meghalnak, mint az emberek.

Négy asszony híres mint az ördögök anyja; Kólómének hatalma volt fölöttük, őket szolgálóinak nevezte és szolgálatára fel is használta. Egyike ezeknek az asszonyoknak, a talmud szerint, csütörtök és szombat éjszaka kimegy 180 ezer ördöggel, hogy a hatalmasokat megrontsa; ez az asszony és ennek a leánya egyúttal asszonyai is Sammael ördögnek. Lilith, ama négy közül egy másik, engedetlen volt férjével, Ádámmal szemben; büntetésül el kellett fogadnia, hogy naponta száz gyermeke meghal, egyúttal meg kellett ígérnie, hogy a kis gyermekekéi, akik fölül hatalma van, nem fogja megölni a hármas

angyalnév láttára. Lilith. a pusztulás 180 angyalától kísérve, szakadatlanul üvöltöz: ama négy asszony közül egy másik megállás nélkül táncol és 478 gonosz szellemet hurcol magával. Miként Adámtól hasonlóképpen most is szüleinek szüntelenül új ördögök: annak a meséje azonban nagyon ocsmány. Egyébként az ember az ilyen ördögöket meg tudja ölni, ha pl. húsvéti kalácsot süt és mellette nagyon meg erőlteti magát. A halandó ördögök közül Noáh ellenben egyesekeket bevett a bárkába, hogy éleiben tartsa őket.

Az ördögök tartózkodási helyéről azt halljuk: egyesek a levegőben laknak és az emberek álmait idézik elő; mások a tenger mélységében vannak és elpusztítanál; a világot, ha szabadon bocsátanák őket; mások a zsidókban laknak és azok bűneinek okozói. A talmud szerint az ördögök egy vízből kilépő ökör szarvai között is táncolnak és az asszonyok között, akik temetésről jönnek.. Szívesen vannak ördögök a rabbik közelében, mondja a talmud. mert a száraz föld eső után szomjazik; hasonlóképpen a diófákon, melyek alatt veszélyes aludni, mert minden levelén egy ördög lakik. Két híres ördög, Aza és Azael. reggel felé a sötét hegyeken lakik: Bileam Job és Jethem a varázslatot tőlük tanulták és Salomo általuk uralkodott a madarakon és az összes ördögökön és általuk kényszerít ette Sába királynő; hogy őt meglátogassa.

Holdfogyatkozáskor. vagy holdtöltekor senkinek sem szabad az ördögök miatt elhagyott helyeken egyedül járnia; éjjel, a talmud szerint senkit sem szabad üdvözölni, mert a köszöntött egy ördög lehet: korán reggel meg kell a kezét mosni, mert a tisztátalan szellem a mocskos kezekre telepszik és az örütségnek sok más fajtája mint különben. A zsidó írásoknak egész kötetei szólnak a babonákról a varázsmesterségről. A talmud, mondja a mágia francia professzió a zsidó Lévi Eliphas. alapkönyve minden mágiának. Mi csak egyet-mást leszünk ehhez hozzá a talmud néhány nagy varázslójáról: A talmudzsidóság egyik alapítója, a talmud közlése szerint, varázst által teremteni tudott egy embert, akii egy másik rabbi varázslat útján megölt. Egy harmadik rabbival egyesülve, minden este egy hároméves borjút teremtett ő és megette azt. Hasonlóképpen tudott egy talmudrabbi tökből és dinnyéből szarvasokat és őzeket létrehozni. Elcazar rabbi meg tudta mondani a földnek, hogy legyen tele tökkel, Jannai rabbi a vizez skorpiókká változtatta és egy nőt smarrá, amelyen a vásárra lovagolt. Ábrahám maga is úzte a varázslatot és azt másoknak is tanította: a nyakán egy drágakövet viselt amellyel minden beteget egészségessé tudott tenni. A talmudrabbiknak azonban olyan drágakövük volt, amellyel a halottakat tudtak ismét életre kelteni; egy rabbi meséli a talmudban. hogy egy kígyónak leharapták a fejét: a kővel megérintették és újból élt: maguk bcszózt madarak, melyeket a kővel érintett, feléledtek és elrepültek onnan.

A rejtelmek.

A lyoni rabbi, Fahius. 1812-ben a zsidó újévkor tartott beszédben azt mondta, hogy a zsidó vallásnak a keresztény és más vallás előtt az a kiváltsága, hogy misztériumok nélkül van benne minden tiszta értelemre. teljes felvilágosításra vall: a keresztények azonban azt mondják: hallgas: okosság, örület :beszelj!

A talmud többek között a következőket mondja, amit már összefoglalva közölhetünk: Mintán az Isten a világ minden porát összehordta. göröngyöt csinált abból, amely azután emberré lett, először azonban kettős emberré két ábrázattal, mit az Isten kétfelé vágott, hogy Ádám és Éva legyen belőle. Ádám oly nagy volt, hogy feje az eget verte; és mikor leheveredett, lábai a legtávolabbi nyugaton voltak és a feje a legmesszebb eső keleten. Egyúttal készített az Isten Ádám részére egy fénylyukat is, amelyen ál a világ egyik végétől a másikig láthatott. Mikor azonban Ádám vétkezett, az Isten akkor őt is kicsívé tette., mint a közönséges embereket.

Ogról, aki király Bazaltban, a biblia elmondja, hogy nevét onnan kapta, mert Ábrahámot éppen a húsvéti kalács (héberül ngga) sütésénél találta. A bűnárdat (vízözön) idején egy egyszarvúval megmenekült, miközben a bárka mellett ment; a víz ugyanis a bárka mellett hideg volt, míg egyebütt forró. Og napi tápláléka ezer ökör volt és ugyanannyi vad, itala ezer pint. Mikor Izrael Bazan felé jött, Og meghallotta, hogy Izrael tábora nyolc mérföld terjedelmű. erre kitépett a földből egy hárommérföldes hegyet és a fejére vette; az Isten azonban hangyákat küldött a sziklákra, melyek egy lyukat ráglak beléjük, hogy a hegy Og nyaka közé esett; és a fogai az áll kapcsán keresztül a sziklába nőttek, hogy a nyakát többé nem tudta kihúzni. Ekkor hozzájött Mózes, megfogott egy tíz rőf hosszú fejszét. tíz rőfnyire a magasba ugrott, levágta Ogot a bokáira mért csapással és megölte őt. Og, ugyanazon talmud szerint, mégis élve került a paradicsomba. És ennek ellenére újból azt mondja a talmud, hogy Jochanan rabbi egyszer megtalálta egy halott lábszárcsontját és három mérföldet szaladt mellette, anélkül, hogy a lábszárcsont végére ért volna; a lábszár pedig a bazani Ogé volt.

Ábrahám, a talmud szerint, annyit evett és ivott, mint 74 ember együttesen; azért lett ő olyan erős is, mint 71 más. Mégis hitvány Miit Oghoz képest, mert amikor egyszer Ognak kihullott az egyik foga, Ábrahám a fogból ágyat csinált magának; a rabbik mégis azon vitatkoznak, vajjon ágyat vagy széket csináltak-e a fogból? Ilyen rejtelmek természetesen nincsenek a keresztényeknek sem belsők, sem külsők, jöllehet ők is keletről származnak.

A telkekről.

Az összes emberi lelkek, amelyek a világ végéig létezni ingnak, világ teremtésének hat napja alatt jöttek létre.; azután az Isten az ég kincstárába helyezte őket, ahonnan, mint „Izrael bölcsei tanítják“, mielőtt egy anya az embert a világra hozza, az Isten kibocsátja őket.

Az „összes zsidó tanítások“ szerint azonban az Isten 600 ezer zsidó lelket teremtett, mert a biblia minden versének 600 ezer magyarázata van és minden magyarázatra egy lélek jut. A zsidó telkeknek az az előnyük, hogy ők Istennek részei, ugyanoly módon valók Isten lényéből, mint, ahogy egy fiú való az apja lényéből; azért kedvesebb és kellemesebb egy zsidó lélek Isten előtt, mint, a világ többi népeinek összes lelkei, amelyek az ördögtől származnak és olyanok, mint a barmok és állatok lelkei, amiért is azt mondja a Talmud, hogy egy idegennek a magja, aki nem zsidó, állati mag. Szombaton, mondja a Talmud, a zsidó az első lélekhez egy másodikat, kap; a második

altul, mondja Rasi. az ember kedve megnövekszik az evéshez és iváshoz.

A zsidók lelke haláluk után egy másik testbe vándorol, míg a meghalt ősök lelkei annak a gyermeknek testét élesztik, amelyet az újabb nemzedék egy anyja hord a szíve alatt. Káinnak 3 lelke volt: az egyik Jethrpbba, a másik Korachba költözött, a harmadik abba az egyiptomiba, akii Mózes agyonütött. Jafet lelke Sámsonba, Tara lelke Jóbba. Éva lelke Izsákba. Rahab kéjné lelle Héberbe, Juci lelke Elibe és Ezsail lelke, mondja a nagy Alarlamel, Jézusba költözött annak az Ezsaiuak a lelke, akiről a Talmud tanítja, hogy gyilkos és házasságtörő volt. Az istentelen zsidók, akik pl. egy izraelitát gyilkoltak meg, vagy eltántorodtak a zsidó hittől, haláluk után növényekbe és állatokba jutnak, azután 12 hónapig a pokolban bűnhődnek, azután újra születnek és ekkor, hogy megjavuljanak, először élettelen tárgyakra, majd állatokba, később pogány emberekbe és végül ismét izraelitákba vándorolnak. Ezt a vándorlást pedig az Isten jószívűségéből rendezte így avégből, hogy az egész zsidóságnak része legyen az örök éleiben.

A paradicsomról és a pokolról.

A paradicsomban, mondja a Talmud, szerfölött pompás illat érezhető; Éliás ugyanis egyszer beszórta egy talmudrabbi köpönyegét az ég fáinak leveleivel: és amikor a rabbi a köpönyeget újból magára vette, az illat hozzátapadt, amiért a köpönyeget. 12 ezer dinárért tudta eladni. Az égben, mint már hallottuk, az igazak a nőstény l.cviathau bcsózolt húsát eszik; a talmud szerint megesszik olt a húsát egy nagy vad ökörnek is. amely naponta ezer hegyet leleget; elkészítenek ott továbbá egy nagy ízletes madarat és a negyedik étel, hízott libákból áll. Ehhez italként szolgál, a talniud szerint egy szép és nagyon öreg bor, amelyet a világ teremtésének hat napja óta őriznek.

De csak az igazak, vagyis a zsidók jutnak a paradicsomba, mondja a Talmud, az istentelenek a pokolba kerülnek. Ott rothadás van és sár, sírás és sötétség, minden lakásban hatezer ház, mindegyik házban hatezer láda, minden ládában hatezer hordó epével. A pokol hatvanszor nagyobb a paradicsomnál. Ide kell kerülniök és örökké itt kell maradniuk ugyanis a körül (nem) metélteknek, kiváltképp a keresztényeknek, akik az ujjaikat ide-oda hányják (a keresztet vetik) és a törököknek is, akik csak a kezüket és lábukat mossák meg, a szívüket azonban nem.

A Messiásról.

Amikor a Messiás megérkezik, mondja a Talmud, akkor a föld kalácsot és gypjúruhákat termel és búzát melynek szeme oly kövér, mint a legnagyobb ökör két veséje. A Messiás vissza fogja adni a zsidóknak a királyi birodalmat, az összes népek szolgálni fognak nekik és minden királyság hódoltjuk lesz. Akkor minden zsidónak 2800 szolgálja és 310 világa lesz. Előbb azonban egy nagy háború jön. amelyben a népek kétharmada elpusztult, úgy, hogy a zsidóknak hét évre lesz szükségük a zsákmányolt fegyverek elégetése végett.

A Messiás azonban jön, mielőtt a kereszténység alsórendű nyomorult uralnia meg nem szűnik és ez a következő ok miatt történik: „Ha Izrael jó, akkor gondoskodni kell arról, hogy a többi népek uralkodóit a trónról letaszítsák, hogy ezáltal az összes népek fölött való uralom egyedül a zsidókra szálljon. Mert mindenütt, ahová bejutnak a zsidók, el kell érniük, hogy ők uralkodjanak uraik fölött“. Amíg nem jutottak uralomra, csak száműzötteknek és foglyoknak érzik magukat. Még ha a zsidók laknak is az ő városaikban, azonban nem uralkodnak rajtuk, azt kell mondani: sivatag, nyomor!

A zsidók szolgálása tovább fog tartani, amíg csak a nemzsidó népek uralkodói ki nem lesznek irtva.

Maimonides „a zsinagóga sasa“ is hisz a földi világhatalomban. Majd kinőnek Izrael régi ellenségeinek fogai, a szájukból 22 rőfnyire. Míg ez he nem következett, a zsidó midig ezért áll harcban minden idegen néppel.

Minden néptől elfogad a Messiás ajándékot, csak a keresztényektől nem. A zsidók ezáltal mérhetetlenül gazdagok lesznek: mert a népek összes kincsei az ő kezükbe jutnak. Egy olyan nagy kincseskamrához jutnak ők akkor, mondja a Talmud, hogy 300 kanca számárra lesz szükség az átlók kulcsainak és lakatjainak viteléhez. Az összes népek áttérnek akkor a zsidó hitre, csak a keresztények nem részesülnek ebben a kegyben. hanem teljesen kiirtják őket, mert az öldögöktől származnak.

Mialatt a messiási birodalmat, épp úgy, mint az Üdvözítő idejében, földi ábrándozással torzítják el, az igazi Messiás olyan bánásmódban részesül, amit egy keresztény alig tud kimondani. Mégis csak sok, hogy keresztény országokban egy izraelita a Megváltót nyilvánosan, mint erkölcsstelenségből, mint házasságtörésből származó b.·; I v á n y f gy alá z.h a ssa.

A talmudzsidó megrontott erkölcstana.

A felebarátról.

Az izraeliták, mondja a Talmud, kedvesebbek az isten előtt, mint az angyalok. Aki egy izraelitát arcul üt, annyit tesz, mintha az isteni felséget ütötte volna arcon, mondja a Talmud ismét és a többi rabbik megisméltik, mint fentebb említettük, azokkal a szavakkal, hogy a zsidó az isten lényéből való, miként egy fiú származik az apjától. Azért az a goj, aki a zsidót üti, a Talmud szerint halálosan bűnös. Ha a zsidók nem volnának, akkor nem lenne, mint a Talmud mondja, áldás a földön, de napfény sem, és eső, amiért is a világ népei nem létezhetnének, ha a zsidók nem volnának. „Különbség van minden dolog között“, növények és állatok nem létezhetnének a gondozó emberek nélkül, és miként az emberek az állatok fölött államik, épúgy a zsidók a világ összes népei fölött“. Igen, mondja a Talmud, állati mag egy idegen magja, aki nem zsidó. Idegen és nemzsidó. Kroner rabbi szerint, egy és ugyanaz. Idegen, mondja a Talmud is, aki nincs körülmetélve és egy idegen meg egy pogány egyugyanaz. És a Talmud ismételtelen azt tanítja, hogy a gojok sírjai nem mocskolják be Izraelt, mert egyedül a zsidók emberek, a többi nemzetek pedig valamilyen állati fajt képviselnek. Igen, kutyák, a Talmud szerint, a

nemzsidók, közben pedig a 2. Mózes 12—16-hoz a szent ünnepekről azt írja, hogy azok a zsidókén vannak és nem az idegenek, a kutyák számára. B. Kaehmann Mózes rabbi ugyanezt azzal a változtatással ismétli: „Értetek, nem pedig a gójokért; értetek, nem a kutyákért! vannak az ünnepek. Ígyamúgv Rassi a Mózes 12.-nel a velencei kiadásban, míg az amsterdami Pentateuchban Rasi magyarázatát azt a toldalékot: „nem a kutyák számára“ elhagyja. Egyebütt azt tanítják, hogy a nemzsidó alávalóbb magánál a kutyánál. Ünnepnapokon valamivel több ételt szabad készíteni a kutyának, nem azonban a nemzsidónak, mert kötelező a kutya életben való tartása, nem azonban a nemzsidoké. Egyetlen nemzsidónak sem szabad húst ajándékozni, hanem inkább a kutya elé kell vélni, mert jobb a kutya, mint a nemzsidó. Miként kutyák, úgy szamarak is a nemzsidók és Abarbanell azt mondja: a kiválasztott nép méltó az örök életre, a többi népek hasonlóak a szamárhoz. Szamár a megjelölése a nemzsidónak. Egy nemzsidó vagy egy rabszolga gyermekei semmilyen vonatkozásban sem állanak szüleikkel, ezért szamarakként kell becsülni őket. A gojok házai istállók és Ben Sira, mikor neki Nalbukodonozor a leányát feleségül felajánlotta, azt válaszolta: Én embernek vagyok a gyermeke és nem vehetek el állatot feleségül. Menachem mondja: Ti zsidók emberek vagytok, a többi népek azonban nem emberek, mert a lelkük tisztátalan szellemtől származik, a zsidók lelkei pedig Isten szent szellemétől. Kulién rabbi ugyanabban az értelemben írja, hogy az izraeliták embereknek neveztetnek, a bálványozók azonban (akik közé tartoznak, természetesen, a keresztények is, mert „bálványírtisztelnék) a tisztátalan szellemtől származnak és disznóknak hivatnak! Az ünnepelt Edels rabbi mondja, hogy a nemzsidó hasonló a piszkos erdei disznóhoz. A fürdőből kilépő asszonynak újból meg kell mosakodnia, ha elsőnek valami tisztátalant, egy kutyát, szamarat bolondot, nemzsidót, tevét, disznót, lovat, vagy egy bélpoklost látott meg. Aharbanel is azt tanítja, hogy az idegen nő, aki nem leány. Izraelnek, állat.

Isten a nemzsidót emberalakban teremtette a zsidók tiszteletére, mert nem másért teremtette őket, mint csak azért, hogy éjjel-nappal a zsidóknak szolgáljanak és az ő kiszolgálásukkal fel ne hagyjanak. Már most nem illendő, hogy egy hercegnek (zsidónak) állat szolgáljon állatalakban, de állat emberalakban. Ha egy zsidónak nemzsidó szolgálja vagy szolgálója meghal, akkor ne fogadja úgy el a vigasztalásokat, mint amelyek egy ember halálának szólnak, hanem csak úgy, mint ahogyan az egy állatnak, ökörnek vagy szamárnak jár. Ugyanezen okból tilos a zsidónak egy keresztény erényét vagy műveltségét dicsérje, hacsak nem azzal az érzülettel teszi, amellyel egy állat szépségét és fizikai erejét is elismeri, amivel ugyanis a nemzsidó) egyenrangú. A hagyományhoz mérten Nathansohn, a lebergi rabbi, aki a zsidóság előtt a legnagyobb tiszteletben állott és csak néhány évvel ezelőtt halt meg, a következő tanácsot adta, amely szinte hihetetlennek tűnik, hanem volna az előzőkkel már beigazolvva: hogy tanácsos akkor amikor balettot adnak, a színházlátogatástól tartózkodni, mert a könnyen két bűnre vezethet: először is a táncosnők hiányos öltözéke miatt az érzékiségre, másodsor a szépségük folytán néha az ő dicsé felükre, ami, minthogy ők Aktimok, Arnch Schuleluui szerint, tilos.

Ezek szerint az elvek szerint az összes embereknek, akik nem

zsidók, de főképp a hitehagyott zsidóknak, mint amilyen volt, a Talmiul szerint, Jézus is, aki bálványimadásba süllyedt és sokakat elcsábított: mindezeknek el kell attól tekinteniük, hogy a zsidó őket felebarátjának elismerje. Az állattal szemben nem gyakorolunk felebaráti szeretet el. Sőt a megátalkodott bűnösnek büntetés jár. A pogány, aki nem lesz zsidóvá és a keresztény, aki Jézushoz hű marad, a zsidó álláspont szerint, Istennek ellensége és ellensége a zsidónak. A Talmiul ezért mondja, hogy a bibliának azon szava, miszerint Istennek nincs haragja, a zsidókra vonatkozik, míg az a másik, hogy az Úr haragszik, a világ többi népére alkalmazandó. A Hinni név, a Talmud szerint, azt jelenti, hogy a világ népeire a gyűlölet szállott alá. Azért mondja a Talmud, „minden népre vonatkozik”: Ne tégy nekik szívós séget. Es másutt: „tilos egy oktalan ember fölül szánakozni”. Éppen így Levi B. Gerson: „az igaznak nem való a gonoszok fölött számkózni” és Abarbanel: „nem helyes az ellenségeinkkel szemben irgalmasságot gyakorolni”. Így az igazaknak, a Talmud szerint, az Isten barátainak és rokonainak az is meg van engedve, hogy az istentelenekeket megcsalják, mert írva vagyon: a tisztákkal szemben mutatkozzál tisztának és az ellenkezővel ellenkezőképp. Mint egy szerezsen a többi teremtményektől, mondja végül még Elieser rabbi is, úgy különböztethető meg Israel a világ többi népeitől jó művei által. Ezért, mondja a Talmud, tilos az istentelennek köszönni és drágakó az a mondás: az ember legyen mindig l'ortélyos az istenfélelemie.ii; ezért köszönjünk az idegennek is, aki nem zsidó, a béke kedvéért és hogy hasznunk legyen, ne kellemetlenségünk. A képmutatás mondja Becliai, ily módon meg van engedve, hogy az ember (t. i. a zsidó) az istentelimeimül szemben (t. i. a nemzsidóval) udvarias legyen, őt tisztelje és azt mondja neki, hogy szereti: ez meg van engedve, mondja Bechai. hu az embernek (zsidónak) szüksége van reá és fél (máskülönbén vélek); mert a Talmud tanítja: meg van engedve az istentelennel szemben ezen a világon a kétszínűsködés. A világ népei azonban, az i összes nemzsidók, istenteleneke; mert minden jó. amit esetleg lesznek. S minden alamizsna, amit adnak, minden irgalmasság, amit gyakorolnak. mondja a Talmiud, az ő számukra csak bűn, mert csak ezért teszik, hogy hengegienek. Természetes, mert a körülméletlennel, a Talmud szerint, mind pogányok, istenteleneke, gonosztevők és a törökök körülmetélése, a Talmud szerint, nem a valódi. Ezért azt tanítják, hogy a zsidó a nemzsidónak azt mondhatja: „A te Istened segítsen léged és áldja meg a munkádat”, ami mellett arra gondol, hogy a keresztény isten erre úgysem képes és így a keresztényt kívánságaival csak kigúnyolja. Azért a zsidó az istentelennel jót tehet, a betegeit meglátogathatja, a halottakat eltemetheti, de csak mint a 'rahnud mondja, a béke kedvéért, hogy ne bántsák őt. ugyanezen okból Kahana rabbi a nemzsidóknak ezekkel a szavakkal köszönt: „Legyen az úrnak békéje!”; emellett Kahana az ő tanítójára célzott, nem pedig a nemzsidóra.

A tulajdonról és a világalomról.

Mivel Izrael és az isteni felség, a Talmiud szerint, egyet jelentenek, azért a zsidóké az egész világ. Azért mondja a Talmud is kifejezetten: „Ha így zsidó ökre megdöfi egy idegen ökrét, akkor a

zsidó büntetlen, ha azonban egy idegen ökre döfi meg a zsidó okrát, akkor az idegen köteles neki az egész kárt megtéríteni. Mert az írás mondja: „az Isten felállt és megmérte a földet és átadta Izraelnek a gójokat: látta a Noah gyermekeinek hét parancsát és mert ők nem tartották he azokat, felállt és áladta vagyonukat az izraelitáknak“. A l'almm l es a rabbik szerint Noah gyermekei a világ összes népei, ellentétben Abraimm gyermekeivel. Azért mondja Alim rabbi is, hogy isten hatalmat adott a zsidóknak az összes népek vagyona és élete lelett. És azt fejezi ki a Talmud: Noah egy gyermekét, aki akár csak egy fillért is lop, meg kell ölni; és: Noah egy gyermekének tilos rabolnia; és noha igen magasztos, ha Noah gyermeke a hét noahi parancsot tanulmányozza, mégis a legjobban azáltal őrizhető meg Noah gyermeke a lopástól, ha elpusztítjuk.

Ezzel szemben egy izraelitának, mondja a Tahnud, meg vau engedve, hogy egy gojjal jogtalanul bánják, mert írva van: ne tégy jogtalanságot a felebarátoddal, amiben nincs az benne: a gojjal nem szabad jogtalanul bánnod. Egy goj megrablása, mondja újból a Talmud, meg van engedve. És: a testvéreid közül való napszámost nem szabad elnyomnod; a többiek kivételek. Asi rabbi, mondja a Talmud, meglátott egy szőlős venyigét és így szólt a szolgájához: ha egy goje az, hozd el nekem; ha egy zsidóé, ne hozd el. A parancs, hogy „ne lopj“, Maimonides „a sas“ szerint azt jelenti, hogy egy embertől sem azaz egy zsidótól sem szabad lopni: és máshol hozzáteszi, hogy egy ncmzsidótól szabad lopni. Egészen jogosan, a szerint az alapelv szerint hogy az egész világ a zsidóké: ekkor a lopás már nem lopás; és ha mindazonáltal egy talmudrabbi azt mondja, hogy lopni vétek akkor mégis csak arra kell mindig gondolni: a zsidó nem lothat ő csak elveszi, ami az övé természetesen, amennyiben teheti, amennyire a halalma elér. Egy rabbi azt is mondhatja: egy gójt és egy zsidót meglopni egyformán tilos, de arra kell gondolni: ha egy gójt meglopásáról valaha is szó lehetne. Mert egy nemzsidó pénz: gazdátlan vagyon, azért a zsidó azt teljes joggal birtokába veheti. Ezek az elvek teszik érthetővé a különböző bizonyítékok valódi ion losságát, amelyekről egy érdekes könyv (Calixte de Wolski: La Russie juive) tájékoztat bennünket. Láthatjuk abban, hogy a zsidó hatóságot eladják valamelyik zsidónak egy keresztény vagyoni kizsákmányolásála a jogot, ami azi jelenti hogy minden lehetséges eszközt fe használ annak .a hatalmába kerítésére, anélkül, hogy attól fogva jog. volna egy másik zsidónak arra igényt támasztania. Tehát a vágyói mely eddig csak általános és elméleti alapon volt Izrael sajátja, mo.-,' a zsidó magánvagyonra lesz, mihelyt a szerződés meg van kötve. A 'utóbbi részén meg csak az a feladat marad hátra, hogy a saját birl< kának élvezetéhez jusson. Ez a birtok csak ugyan egy keresztény kezei lirnt van, de csak egy jogtalan és hibás berendezés következtében aminek meg kell szünnie, ha a zsidó egy vagy más módon kirabolt a keresztényt. Ami ez utóbbinak a jogai illeti, úgy az egyáltalán ncm jön egyszer sem tekintet be; fizikai akadály az csak, egyéb semmi.

Noha a keresztény és mindaz, amije van. a zsidó kizárólagos tulajdonát képezi, aki megfizette a kizsákmányolási jogát, azért mégis meg vau engedve, hogy néha egy másiknak is. hogy abban részesedjék Mert szószerint így hangzik: „Egyesek megengedik egy másik zsidónak, hogy elmenjen ehhez a nemzsidóhoz, pénzt kölcsönözzön neki

és üzleteket kössön vele, megcsalja ő és kiszipolyozza, mert a nem zsidó vagyona gazdátlan jószág, mindenkinek meg van a joga arra, hogy azt birtokába vegye“.

Ebben az esetben azonban a második zsidó köteles az elsővel osztozkodni, mert ha két zsidó társult egy üzletben és az egyik a nem zsidót becsapta, akkor köteles a társának a haszon felét odaadni.

Pfefferkorn tehát nem mond valótlanságot akkor, amikor azt írja: „A keresztények vagyona, a Talmud szerint olyan, mint az elhagyott jószág, mint a homok a tenger partján; az első birtokfoglaló az igazi tulajdonos“.

És a rabbinizmus, mely kimeríthetetlen ebben a tárgykörben, a maga szellemes módján megjegyzi: „Izrael olyan, mint a ház úrnője, akinek a férje elébe raka a pénzt: így Izrael is a munka terhe nélkül él és megkapja a világ pénzl“.

A család.

Azt mondja a Talmud: „Meg szabad a gojt csalnod és uzsorászkodhatsz rajta, ha azonban a *felebarátodnak* adsz el, vagy veszel tőle valamit, akkor ne csald meg a *testvéredet*“. „Ha egy zsidónak pöre van egy nemzsidóval“, mondja a talmud, „akkor hagyd nyerni a testvéredet és mondd az idegennek: így kívánja ezt a mi törvényünk (ez olyan országra vonatkozik, ahol a zsidók uralkodnának); ha a népek törvényei kedvezők a zsidóra, akkor ismét a testvéredet hagyd nyerni és mondd az idegennek: így kívánja ezt a ti saját törvényetek: ha az egyik eset sem forog fönn ezek közül (hogy a zsidók urak az országban vagy a törvény kedvező rájuk), akkor az idegent cselszövéssel kell zaklatni, míg csak nem a zsidó lesz a nyertes“; azután következnek „Izmáél rabbi szava“, mely szerint Akiba pedig azt tanította, hogy vigyázni kell arra, hogy az ügyben le ne leplezzenek, miáltal a zsidóság, a zsidó vallás rossz hírbe kerüljön.

Érdekes megfigyelni, hogy a rabbi-irodalom miként fejtegeti ezt a gondolatot. A zsidóság leleplezése, miközben rájuk bizonyul a lopás újabb esete vagy a hazugság stb., egyértelmű az Isten nevének megszenteltetésével.

Tehát egy nemzsidó vámszedőt mindig rá szabad szedni, mondja Rasi, föltéve, hogy az Isten neve nem megszenteltetik meg, amennyiben ő nem tudja meg, hogy a zsidó hamisan esküdött.

Ámde azt kérdi a narbonai Izmaid rabbi: Miként menthető azonban ez a hamis eskü a nemzsidóval szemben Akiba rabbi mondása alapján, amely a nemzsidó cselszövéssel való zaklatását az Isten nevének megszenteltetéséért miatt nem engedi meg? Azt feleli, hogy Akiba rabbi is csak azt akarja mondani, úgy kell intézni a dolgot, hogy azt a nemzsidó ne tudja meg; így értelmezi Hasi is, mint már fentebb láttuk, Akiba rabbi mondását; hasonlóképpen a Sulchan Anich.

Sámuel rabbiról, egyik legnagyobb patriarchájáról elmondja Talmud, hogy ő kijelentette, miszerint a goj megcsalása meg van engedve; többek között ő maga is vásárolt egy nemzsidótól négy drachmáért egy aranypalackot, mert a goj azt rézből valónak tartotta és azonfelül meg egy drachmát le is vont belőle. Kahana rabbi pedig egy gojtól 120 hordó bort vett meg 100 helyeit; egy harmadik rabbi hasogatott pálmafákat adott el egy gojnak és megparancsolta a szol-

gájának: eredj, végy el a fatörzsekből, a goj ugyan tudja a fák számát, de nem tudja, hogy milyen vastagok. Ugyancsak a szent bölcsesség szabálya az, amit Mózes rabbi mondott: „Ha a goj egy számlát csinál és téved, akkor mondja a zsidó: nem tudom; de a gojt tévedésbe ejteni, az nem járja, amennyiben a goj tudatosan is tévedhet, hogy a zsidót próbára tegye“. A megtérített Brentz rabbi könyvében azt írja „Ha a zsidók egy hétig szaladgáltak és majd itt, majd ott csaptak be egy keresztényt, akkor szombaton összejönnek és eldicsekszenek csínyjükkal és mondják: ki kell venni a gojnak szívét a testükből és agyon kell ütni még a keresztények legjobbikat is“ — természetesen, ha tudják.

Talált tárgyak.

A Talmud mondja: „Aki visszaadja egy gojnak az általa elveszített, tárgyát, annak az Isten nem fog megbocsátani“. És: „Tilos visszatni az elvesztett tárgyat a gojnak“. Azért tanítja Mózes rabbi is, hogy a eretnekeknek és bálványozóknak és mindazoknak, akik a szombati nyilvánosan megszenteltélenilik, tilos az elvesztett tárgyat visszaadni

A Stuchan Aruvh szószerint a következőket tanítja: „Ha egy zsidó feljelentést lesz egy másik zsidó ellen, aki el akar bujdosni, hogy a nemzsidónál főnnálló adósságait ne legyen kénytelen megfizetni, azzal nem kell ágy bálni, mint egy besúgóval akit megölnek, mivel az a zsidó valóban tartozik a pénzzel; mégis nagy istentelenséget követett el, aki a följelentést tette, mivel azáltal annyit tett, mintha egy nemzsidónak visszaszolgáltatta volna az elveszített tárgyat A feljelentő azért köteles megtéríteni a másik zsidó kárát is, melyet neki a feljelentés által okozott“.

És Jeucham rabbi mondja: „Ha egy zsidói záloga, amire a goj pénzt kölcsönzött, egy goj kezei között van és egy goj elveszíti azt és egy zsidói megtalálja, akkor ennek nem szabad azt a gojnak visszaadnia; mert kötvény érvényét veszti, mikor egy zsidói a zálogát megtalálta. Ila azonban a megtalálói azt mondaná, és vissza akarom azt adni a gojnak Isten szent neve miatt, akkor mondjátok neki: ha az Isten nevét meg akarod szentelni, tedd ezt azzal, ami a tied“.

Most azonban le kell szögezni, hogy mit is értenek a rabbi isten nevének megszentelése és megszenteltelenítése alatt. Az Isten nevének megszenteltelenítése alatt Izrael tekintélyének megkérdőjelezését kell érteni, amennyiben hitszegésről, házasságtörésről, lopásról győződünk meg. A zsidói írásokban azért erre a tanításra. százszámra könnyen lehel példát találni. Az Isten nevének megszentelése pedig ellentétben, jelenti Izrael nevének látszólagos erények által, minő jótékonyság, emberiesség, általános emberszeretet stli. valói tiszteletéi

Ezek a szabályok különböző okokból törvény számába mennek. Az ünnepezt Rasi kijelentette: „Aki egy gojnak az elveszített tárgyat visszaadja, az egy izraelitához teszi őt hasonlóvá“ és „a sas“ Maimonides mondja: „Aki egy nemzsidónak az ő elveszített tulajdonát visszaadja, vétkezik, mert az istentelének hatalmát erősíti. És végül még azt mondja Rasi, hogy egy ilyen zsidót olyanként kell tekinteti, mint aki a gojt szereti és aki a gojt szereti, az gyűlöli az ő Alkotója.

Uzsora kamat.

Isten törvénye kötelezi a jómódúakat, hogy a szűkölködőknek inaid alamizsnát, majd kölcsönt adjanak. A kölcsönzés használatra való átengedése egy használható dolognak és a kölcsönvevő vállalja a kötelezettséget, hogy meghatározott időben a jóság használatáért ugyanolyan dolgot és a szívességet visszaadja. Igazságtalan volna, ha a hitelező az adóstól, aki a használat által nem növelte a vagyonát, többet kívánna vissza, mint azzal egyenlőt. mert ő nem adóit többel a használt dolognál és csak az illeti meg őt, amit adott. Tehát ekkor többet kívánni, az uszora. Azonban gyakran áll elő az az eset, hogy a kölcsönző a kölcsönzött jóság huzamos nélkülözése által kárt szenved vagy hogy ki van téve a veszedelem kockázatának, vagy le kell inondania bizonyos nyereségről; az utolsó különösen elvan dolgoknál lóriul elő, melyek gyümölcsözők és ide tartozik napjainkban a pénz is. amely a kereskedés és forgalom által megsokszorozódik és növekszik. Ebben az esetben szabad a hitelezőnek, ahol az alamizsnálkodás köt élességé nem kötelez, az egyenlő érteknél többel kívánnia viszonzásul. mert ő többet adott. Ez a többlet jogos kamat addig, inig csak összefüggésben van azzal a kárral veszéllyel vagy jövedelemvesztéssel, amit a kölcsönző valóban elviselt volna: különben uszora. így kétségkívül uszora az Isten előtt, ha az ügyletek szokásos kamatlába pl. 5 vagy 6 százalék és hasonló körülmények között annál mégis többel követelnek: mert a, hitelező ekkor többet kíván, mint amennyit az ő likéje a piac viszonyai szerint hozott volna, az ő követelése meghaladja a tőke valódi teljesítőképességét és csak a felebarát rendkívüli szorultsága engedhet érvényesülést az ő kapzsi követelésének. Tehát a pénz vagy természetbeni dolog kölcsönzéséért, a mózesi törvény szerint, a zsidó fajsorsosaitól, meg a gazdagoktól sem követelhet semmi pótlékot. Ezt a rendelkezést Mózes nevelői célja állapította meg, amelyre a pogányság elhárítása végett volt szükség az elszigetelő rendszer világtemplomának megalapításáig és ezért lehetlenné tette a nagykereskedelmet, míg a tőkepenzeseket megakadályozta, hogy egyedül a kamatokból éljenek és azt akarta, hogy a földművelésben és egyéb hasznos munkákban képezzék ki magukat. Mivel minden családnak megvolt az elidegeníthetetlen földbirtoka, a hitelező biztosítva volt egyúttal fajsorsosival szemben is, hogy nem veszíti el a kölcsönzött dolgot. Aki ezzel szemben nem tartozott Izraelhez, hanem mint idegen átutazott, mint ilyen lakott az országban, vagy kividről tartott fenn összeköttetéseket. annak a zsidóországban nem volt földbirtoka. egy ilyen idegennek, hacsak nem volt az szegény, az izraelita hitelező pótlékot számíthatott fel amennyiben és amily mértékben a kölcsönzött jóság huzamos nélkülözése a hitelezőnek kár), veszélyt vagy jövedelemvesztést, okozott volna: egy ilyen felszámítás kétségkívül jogos kamat volt. Igen ám, de mit csinál a rabbinizmus Mózesből?

Mózes megengedte, mint láttuk, hogy a nemzsidótól (magától érthetően nem méltánytalan) kamatot lehet szedni: „Az idegentől *szabad* kamatot szedned“. Ezzel szemben a „csalhatatlan“ rabbik egész sora azt tanítja: „Az idegentől kamatot *kell* szedned!“ Maimonides, „a sas“, írja: „Az Isten megparancsolta nekünk, hogy a gojtól uszorát szedjünk és csak akkor kölcsönözzünk neki (ha megakarja adni a

kamatot), úgy, hogy mi nem segítjük őt, hanem kárára kell lennünk még olyan dologban is. amelyben ő a javunkra van, míg egy izraelitával szemben nem szabad ilyet cselekednünk“. A mózesi szó, mondja egy másik rabbi, *parancsoló* szó. Hasonlóképp ír a Talmud: „*Tilos* a gőj részére uzsora nélkül kölcsönözni; uzsorára azonban meg van engedve“ B. Gerson I.évi és mások ismétlik ezt. A szentírás eme jelentős cselekedésétől csak egy lépés választotta el a kamatláb jogtalan felemelését. A híres Bevhai tanúsítja egy kijelentésével, hogy nagyon jól tudták, hogy Mózes a jogtalan kamatot elvetette, mert Berliani azt írja: „Megmondták az áldott emlékü rabbik, hogy csak annyi kamatot szabad a gojtól venni, amennyit az ő (a zsidónak) megélhetése megkövetel“; de az ellenmondás szellemétől megszállva és saját csallhatatlanságának tudatában ugyanaz a férfi úgy nyilatkozott a hitehagyott zsidókról, következőleg a nemzsidókról, akikhez a hitehagyott csatlakozott: „A élete a kezében van zsidó, mennyivel inkább a pénz“ -, ami tehát a kamatláb korlátatlanságát, sőt a lopást és rablást is törvényesíti, amikor a vagyont és életet rövidesen kiszolgáltatja. A Talmud mondja: „Sámuel megmondta, hogy a bölcsek (a tudós rabbik) egymástól kölcsönözhetnek uzsorára. Miért, hiszen tudják, hogy az uzsora tiltva van? Ajándék az (a kamat), amit az egyik ml a másikkal (a kölcsön köszönete fejében). Sámuel azt mondta Aboth bir Ihinek: Adj kölcsön 100 font borsot 120 fontért, mert jól van az így, mint a hála kifejezésére szolgáló ajándék). K. Jehuda mondja, hogy Rab szerint meg van engedve az embernek (azaz a zsidónak), hogy gyermekeinek és családjá tagjainak uzsorakölcsönt adjon, hogy ezáltal megízleljék azok az uzsora mivoltát“. Ez a hely nem a megengedett kamatról beszél, amikor az uzsora tilalmáról szól, melyet. Mózes mindenki részére, a tanítókat som véve ki, rendelt. A jogtalan kamatról van itt tehát szó és pedig először a pusztá használat esetére, mint a borsról szóló példa mutatja; másodszer a járandóságon felül emelt kamatról, miként a 20 százalék bizonyítja; kétszínű játékkal az ajándékozás címe alatt elkövetett hűn a harmadik oldala a dolognak, mert Mózes a zsidók között a pusztá használatért járó kamatot egyenesen, tehát, még alcímek alatt is. röviden, mert ő a leplezett uzsorát is (a titkos vétkezést) megtiltotta. A szóbanforgó kitétel végül alávalóan kiszámítva nevel az uzsorára: mert ha a rabbi a rabbinak „mert rendben van és olcsó“ tiltott kamatot és pedig abban a régebbi időben 20 százalékot ajánlott fel, mennyivel inkább igyekeznek majd gyermekeik „ízlését“ fejleszteni s hogy elsősorban az „idegenektől“ a pusztá használat eseteiben, valamint a többiben szedjenek jogtalan kamatot, példának okáért, mint a közelmúltban, a törvény által elérhetetlenül, egy szegény ügyfogyottal esett meg. hogy 70 tallér helyett százat nyugtázzanak és a 100 után még 8 % kamatot fizetessenek.

Ha Króner rabbi azzal vigasztalódik, hogy a mi mai államférfiainknak más a véleménye, mint az általam felsoroltaké, akkor nyilván nem talál semmi fonákságot sem az említett példákban és annál inkább felfogható, miként kell a zsidóságnak a Talmudból elsajátított szavakat a tetszésszerint magas kamatról értenie és tehát lefordítania: „Zsarolhatsz (zsarolnod kell“ nem: kamatot szedni! Ez annyira átment a rabbinizmusnk is a húsába és vérébe. hogy később Abarbanel egyáltalán nem gondol arra, hogy a jogtalan nyúzás leplezésére egy fordulattal azt mondja: A Tóra igenis megengedi a

a kamatszédést mert Abarbanel nem is titkolja, hogy a zsidók értik a tetszésszerinti magas kamatról szóló törvényüket, azonban azzal a megjegyzéssel mentegeti magát: „Az idegenek alatt azonban, akiket meg szabad zsarolnunk, nem értendők a keresztények, akik az égi Atya előtt nem idegenek“ — és azután ugyanaz a nagy Abarbanel, Spanyolország egykori pénzügyminisztere, úgy nyilatkozik, hogy ő azokat a szavakat: a keresztények nem idegenek, „csak a békesség kedvéért“ mondta, hogy a zsidóság békésen, bántatlanul élhessen a keresztények között. Valóban, jól kitanulta ő a megengedett kép-mutatás mesterségét! Egy másik rabbi aztán újból kerekén megírja: „Ami bölcsseink az igazságot nézték, amikor megengedlek egy izraelita nak, hogy a keresztény-gojtól uzsorát szedhessen“. Tehát nem volna igaza az áttért Schwabe rabbinak, mikor közli: „Ha a kereszténynek pénzre van szüksége, a zsidó mesteri módon be tudja csapni; uzsorát uzsorára halmoz, míg az összeg oly magasra nő, hogy azt a keresztény vagyonának eladása nélkül nem bírja megfizetni; vagy míg az összeg a vagyonhoz mérten néhány százra vagy ezerre rúg, amikor is a zsidó el akar számolni és kikényszeríti a fölöttes hatóságnál, hogy őt a keresztény birtokaiba helyezték.

Az élet.

A Sulchan Aruch azt tanítja, hogy ha egy zsidópap megölt egy embert, papiáldást azután, mely a kozuk feltartásával történik, többre nem osztogathat, kivéve ha az (t. i. a gyilkosság) tévedésből történt és kivéve, ha vezekelt utána. A magyarázatok azzal indokolják ezt a tanítást, hogy illetlen olyan kezekkel áldást, osztani, melyekkel embert öltek. De valaki megjegyzi hozzá, hogy igen is oszthat áldási, ha csak egy nemzsidót ölt meg, még ha mindjárt készakarva is tette. Látjuk már, hogy egy nemzsidó megölése egyáltalán nem bűn, később azon ban azt is hallani fogjuk, hogy sőt ez jó, Istennek tetsző cselekedet.

Az Akum népeiről (a nemzsidókról) írva vagyon: az ő húsup számárhús és a magjuk állati mag és a szent zsidók azért gyermekei az igazságnak, nemzetség, melyet a Sinai-hegyen beillatosítottak, miáltal minden szennytől megszabadultak; mindnyájukat beillatosították úgy, hogy mindnyájan beléplek a szent szövetségbe, hogy éjjel-nappal minden vonatkozásban egészen tökéletesek legyenek, míg az Akum népeitől a szenny nehezen távolítható el és még a harmadik állapotig is (mikor egy Akum zsidó lesz) megmarad és ezért vettük át mi a tanítást: az Akum legjobbját üsd agyon? Ez a tanítás, mely szerint a „bálványimádók“ legjelesebbjét is meg kell ölni — persze, csak ha lehetséges — a Talmudból származik. Elsősorban azt mondja: „Ha egy gojt, aki a verembe esett, kihúznak, akkor egy embert mentünk meg a bálványimádásnak“. Ha egy goj a verembe esik, akkor egy kövel takarjuk le azt és Rasi megjegyzi ehhez minden eszközt el kell távolítani, amelynek segítségével a goj kijöhetné és megmenekülhetne. És Maimonides, a „sas“, ugyancsak azt mondja: tilos a bálványimádón megkönyörülni, azért, ha elveszni látjuk őt vagy egy folyóban elsülyedni, vagy hogy közeláll a halálhoz, akkor ne mentsük meg. Különböző okok igazolják ezt a szigorú előírást.; így pl. azt mondják: Kánaánnak hét nemzete, amelyet a zsidóknak ki kellett irtaniuk, nem

tűnt el egészen, hanem a világ többi népei közé keveredett, miért is Maimonides szerint parancs, minden nemzsidót, ha lehetséges, megölni; mert az éppen egy hajtása lehet a hót népnek és akkor a zsidó megszegi a törvényt, ha nem öl. mikor ölhet: a hét nemzet kiirtásának parancsa örök időkre szól.

És Aharbanel a „sas“-sal együtt azt mondja: aki tagadja a zsidó hitnek egy tételét, az eretnek és epikureus és kötelesek vagyunk őt gyűlölni, megvetni és elpusztítani, mert mondva van: nem kell-e gyűlölöm azokat, Uram. akik téged gyűlölnék?“ Aki egy állatot meg akar ölni, mondja a Talmud és (tévedésből) embert öl, aki egy pogányt (más fordítás: „idegent“) akar ölni és tévedésből egy izraelitát öl az mentes a büntetéstől.

Nos, gyakran mondják, hogy egy zsidó meggyilkolása a leg-súlyosabb vétek; szükséges tehát, hogy ennek a borzasztó tettek rendkívül fontos oka legyen. Meg van engedve, mondja a Talmud a hit tagadói megölése. Ha egy eretnek vagy áruló, tanítja újból Talmud, verembe esik, akkor nem kell őt kihozni; ha létra áll a veremben, akkor el kell azt húzni és azt mondani: azért teszem, hogy az állatom le ne menjen: ha egy kő volt a lyukon, akkor újból rá kell fektetni és azt mondani: azért teszem, hogy a barmaim átmehes-senek rajta stb.“ Jogos, mondja a Talmud, a Mint, vagyis eretneket a kezeinkkel megölni. Aki az istentelennek (vagyis nemzsidónak véréért ontja, mondták a rabbik, az Istennek áldozatot mutat be. Mindjárt látni fogjuk, kit ért a Tahmud istentelen alatt. Kit értünk „istentelen“ alatt? Elizeus rabbi mondja: az alatt értjük Jézust és az ő követőit. Jechoschua rabbi azonban azt állítja, hogy ez alatt nemcsak Jézust és az ő követőit kell érteni, hanem az összes gojokat Minthogy magától értetődik, hogy egy Júda ellen intézett képzelt támadás különösen nagy istentelenség, érthető, hogy én az életemet duplán eljátszottam; Haminból kelt postabélyeg alatt írt nekem egy zsidó Anonymus, hogy, mint Haman, az akasztófán pusztuljak el s a Szentföldről küldte nekem a zsidó a fenyegetést: „Istennek tetsző dolognak tekintjük, hogy téged az útból eltegyünk; a kezeink által fogsz c földről elpusztulni“. Később még egy halom ilyen levelet kaptam. A parancs, hogy ne öl, még a „sas“ is mondja, azt jelenti, hogy zsidó embert ne öl; a gojok, Noab gyermekei és az eret linkek azonban nőm izraeliták. És a hazugokat, t. i. a Názáreti köve-tőit, akik a szóbeli tanítást (vagyis a Talmudot) meghazudtolják nemes tett megölni, de ha ez nem lehetséges, akkor okozunk nekik halált. Mindez helyes, mert a zsidók fogsága addig fog tartani, míg az Akum népek uralkodói ki nem pusztítottak.

Mert azok a zsidók, akik, a többi népek, az Akumok hozzá tartozóit megölték, a paradicsom negyedik palotájába kerülnek.

Aki azonban Izraelnek egy lelkét öli meg. mondja a Talmud annak olyan a terhe, mintha az egész világot megölte volna és aki egy izraelita lelket megóv, mintha az egész világot óvta volna meg. Azért írja a Talmud újból és a „sas“ megismételte: Noah egy gyer-meke. aki átkozódott s bálványimádást követett el, vagy társát (Noah egy gyermekt megölte, vagy annak feleségénél volt, büntetlen, ha ezután felveszi a zsidói vallást; de ha egy izraelitát ölt meg és azután lesz zsidó, akkor bűnös és az izraelita miatt megölik.

A zsidó, aki kikeresztelkedik, ugyanazon sújtó törvények alá tartozik, mint a keresztény és nemzsidó. De mégis ki szabad keresztelkednie azzal a kikötéssel, hogy a kerzsttséget. nem meggyözödésbői veszi fel, mert: „Ha a zsidó meg tudja csalni az Akumot azzal, hogy ő is Akum lesz, akkor szabad. A megkereszteltek azonban, akik a forma kedvéért keresztelkedtek meg és azután maguk is az Akumok közé vegyültek, hogy, miként azok, ők is bálványimádók legyenek, ezek hasonlók azokhoz, akik Isten megharagítása végett ke.resztelkedtek meg és ezeket verembe taszítják és nem húzzák ki őket onnan.

Ezeket a kétszínű és barbár tanokat egyébként gyakran hallja az ember a modern zsidók szájából, akik reformzsidóknak nevezik magukat és filozófusok. A rabbinizmus ezen tanításait a zsidó Graetz még német nyelven is kifejezésre juttatja, miközben Börnéről és Heinéről szidó Panegyrikusában minden bizonyíték nélkül azt merészeli híresztelni a lelkészekről, akik ezeket a díszzsidókat keresztelték, hogy nem kívántak semmi őszinte hitvallomást ezektől a keresztelndöktől, akik már most „és pedig mindketten“, miként dr. Graetz megjegyzi: „elszakadtak külsőleg a zsidóságtól, de csak mint harcosok, akik felveszik az ellenség fegyverzetét és zászlaját, hogy annál biztosabban eltalálják azt és annál határozottabban megsemmisítsék“. Minthogy Graetz tanára a boroszlói rabbiszemináriumnak, tehát őzért halljuk, hogy Izrael pásztorai arra rendeltettek, hogy a kereszténységgel ellenséggént bánjanak, amelyet a leghatározottabban kell eltalálni és biztosan megsemmisíteni és hogy ilyen zsványfajta eszközök is szolgálnak erre a célra.

A rabbinizmus vérszomjas jelleme világtörténelmi tény. Saul, a kereszténységre halált lihegve, szállt harcba. Az apostolok cselekedeteiben szóba kerül, hogy a zsidók minden városban, ahová bejutottak, a pogány lakosságot a keresztények ellen felbujtották. A zsidók maguk elmondják a történettudósoktól ritkán méltányolt azt a tényt, hogy a pogány romában a rabbik sok keresztény halálának voltak okozói. Antonius Piust rendszerint felmentik a kereszténygyűlölet minden vádja alól. Azonban már Haffner megtámadta 1781-ben az *Edidunt Antonini pro Christianitis-t* valódiságában és ha a császár néhány várost meg is óvott a keresztények ellent irányuló népharag kitörésétől, azért ez nem zárja ki azt, amit a zsidó forrás hírül ad: Kabbenn Jchuda a Nazi, aki az uralkodó kegyét, bírta, egy pestiszerű betegség okául előtte a nazarénusok rosszását, tüntette fel és keresztülvitte, hogy 3915-ben (azaz Kr. u. 155-ben) Romában az összes nazarénusokat meggyilkolták. Tovább arról értesülünk, hogy Marcus Aurélius a zsidók ösztönzésére minden nazarénust megöletett; végül szó van róla, hogy a zsidók 3974-ben (azaz Kr. u. 214-ben) Rómában több mint 200 ezer keresztényt és Ciprusban minden keresztényt. megöltek. Egy másik zsidó könyv arról tudósít, hogy a zsidók 1. Kelemen pápa idejében Rómában és kívül „mint a tenger homokját“ számtalan keresztényt meggyilkoltak, különösen, hogy Diocletianus a zsidók kívánságára sok keresztényt megöletett, köztük Cajus és Marcellinus pápákat, valamint Cajus fivérét és annak leányát Rózát. Hogy a zsidók megtalálták az utat Nero szívéhez, különben is ismeretes. Látható tehát, hogy az előírás nem maradt meg holt betűnek és hogyha alkalom kínálkozott, Izrael mindig kéznél volt.

A nő.

Mózes mondta: „Felebarátod feleségét meg ne kívánjad“ „aki felebarátja feleségével házasságtörést követ el, adósa a halálnak. A Talmiul azt tanítja, hogy Mózes a zsidóknak pusztán a felebarátja azaz a zsidó feleségével való házasságtörést tiltotta meg, mások aszszonya, vagyis a nomzsidó azonban kivétel. A Tosephoth és Rab hozzáfűzik ehhez, hogy az a tanulság ebből, hogy a nemzsidó házassága nem házasság.

Ez a gyalázatos alapelv következménye, annak a másíknak, mely a nemzsidóktól megvonja az emberi méltóságot: mert a házasság, mint erkölcsi intézmény, csak emberek között létezik, az állatokkal kapcsolatban pusztán párázsról beszélnek. Bechai, Levi, Person és más rabbik ugyanazt mondják, így hát sok „bölc“ szájából tudjuk most már, hogy a zsidó nem hiszi, hogy házasságtörést követ el, amikor egy keresztény nőt meggyaláz. Maga a „sas“ különben még filozofus is, megjegyzi: „Vissza szabad élni egy nővel az ő hitetlen állapotban“ (vagyis a nemzsidóval). (Egyes kiadásokban azonban el kellett ezt hagyni.) Erre példái is találhatunk egy rabbi felfogásában, a Franciaországban élt a XIII. században. Rabbonu Tani. Így hívják aki azt tanította, hogy a házasságtörő elhálás egy nemzsidó férfivel vagy nővel, nem büntetendő, meri a tanítás prédául vetette oda az ő gyermekeiket és mondvá vagyon, hogy az ő magjuk lómag. Ebből az okból kifolyólag ő megengedte egy zsidónőnek, hogy nőül ménjen egy keresztényhez, aki átment a zsidósághoz és akivel már korábban együttélt. Jóllehet a törvény mindazok házasságát, akik egymással meg nem engedett módon közlekedtek, elutasítja, ő mégis megengedi azt ebben az esetben azért, mert. a keresztények együttélése azonos az állatok együttélésével. Így hát úgy tekinti az ő korábbi együttélését, mint meg nem történtet.

Aki álmában, véli a Talmud, az anyját, (per coitum) meggyalázza, annak reménye van a bölcsességre („Az anyát hölcscsségnek kell nevezned), aki egy jegyest, annak a törvényben való jártassági-aki a nővérét, annak a megismerésre és aki a felebarát feleségét gyalázza meg, annak az örök életre van reménye.

Az utóbbi esethez hozzáfűzik, hogy este, alvás előtt nem ke a nő után vágyakozni, így mégis kiderül, hogy ez a kitétel való; bujaságra nevel. Mert ha oly nagy azoknak a gyalázatos dolgokra, a jutalma, mint az említetteknek, akkor az ember még élénkebben fog az ilyen álmok után kíváncskozni, ami már az okosság előtt sem áll meg; könnyen azt is gondolja, ha az álom ilyen kilátásokat nyit, akkor a valóság azt még inkább megteszi és talmudmódra különböztetve, a következtetéshez is eljut: ha este nem szabad *kívánnom* a dolgot, akkor mindenesetre *végre fogom azt hajtani*, vagy ha nem szabad *este* tennem, akkor egy *másik* időben, Filia 3 annorum diei units — mondja a Talmud — desponsatur per ooitum; si ante infra 3 annos sit, perindo est,, ao si rpiis digitum inderet in oculu (i. e. non est rcus laesae virginifalis, cuius signnculum judieatur re reseere, sio.nl oculits lactu digiti ad momentum tantum lacrimatur Azután elmondja a Talmiul, hogy az első mesterei közül néhányan Rab és Naehinann rabbi nyilvánosan kikiáltották, mikor bizonyos városokba érkeztek, hogy vájjon nem akar-e valamelyik nő néhány

napig az ő asszonyuk lenni. Egy rabbi, Éliás, kijelenti a Talmudban, hogy ő a békenap ellenére sok fiatalasszonyt akar meggyalázni, mivel hogy a bűn kívül marad a szív ajtaja előtt, a lélek belseje pedig az emberi gonoszságtól érintetlen marad. Eliezer rabbiról elmondja a Talmud, hogy nem volt a világon kéjné, akit Eliezer ne használt volna; mikor hallott egyikről, aki egy zacskó dinárt kívánt, fogta a zacskót és miatta hét folyón utazott keresztül (a többi nagyon is ocsmány!) Ez a rész annál förtelmesebb, mert a végén úgy szól, hogy Eliezer halálakor szózat hallatszott az égből, hogy ő eljutott az örök életre; minthogy közvetlenül ez előtt a történet előtt szó van róla, hogy az eretnekek, ha visszafordulnak, akkor sem találják meg az élet útját, így hát az egészek az a morálja: zsidó, te csak maradj meg makacsnak, akkor végül is mindent elnéznek neked! Akibáról, akit a zsinagógában „a második Mózc”-nek neveztek, jelenti a Talmud: Mikor egyszer Akiba meglátott egy nőt egy pálmafán, megkapaszkodott a fában és felhágott rá; az azonban nőalakban a sátán volt, és mondá: ha az égben nem mondották volna, hogy vigyázva kell bánni Akibával és az ő (örvényeivel, akkor nem becsülném az életedet két fillére sem. Hasonlót mond el a Talmud Meir és Tarpon rabbikról. Emellett azonban megjegyzendő, hogy a Talmud szerint a rabbik cselekedetei a törvény zsinórmértékéül tekintetnek. Hogy a Talmud sok olyan dolgot is tartalmaz, melyek a keresztények között piszkos trágárságnak, bosszantó beszédnek és tréfának nevezetnek, eszerint megérthető; ezeket előadni viszont illetlenség volna. Mit szól azonban a zsidóasszony ahhoz, hogy a férje még a saját házában is elmegy egy másikhöz? A Talmud szerint neki nincs joga valamit is mondani: Mikor Jochanan bizonyos rendkívül csúf természetű, megnevezhetetlen dolgokat erkölcstelenségnek nyilvánított, azt kiáltották ellene: Nem, a törvény nem olyan, mert, megmondták a bölcsék: Mindent tehet egy férfi feleségével, amit tenni akar, mint egy darab hússal, amit a mészárosból hoznak és amit meg lehet enni sütvé, főzve, pörköltén, vagy mint egy hallal, melyet a halásztól hoznak. Bizonyítékul aztán egy példát hoznak fel, miként panaszkodott egy asszony a rabbinál, hogy a férje Szodomai módon bánik vele és a bíró azt válaszolta; leányom, nem segíthetek rajtad, a törvény (magától értetődve a talmudi) prédául vetett oda téged. Ez a gyalázatos tanítás meg van nemcsak a régi, hanem az új talmudkiadásokban is. És egy más helyen, ugyanazon kiadásokban, röviden ismétlik a dolgot egy hamis bibíiamagyarázatra alapított éppoly gyalázatos hozzáadással, hogy a zsidónak szabad az említett módon cselekednie, amit akar, a noachidának azonban, vagyis a nemzsidónak csak egy más noachida feleségével szabad Szodomai módon bánnia. A nyilvános imák a zsinagógában megkívánják továbbá, a Talmud szerint, tíz férfi jelenlétét; kilenc férfi és egymillió nő nem teszik teljessé a gyülekezetet. Isten jelenléte hiányzik, mert a nő semmi. Itt tehát a zsidóasszonynak ki kell szolgáltatnia magát a szodómiának, akkor bizonyára nincs joga panaszra akkor sem, ha házastársa egy gojnéhez megy, kiváltképpen mivel egy gojnő vagy nemzsidónő meggyalázása a zsidók szemében sohasem lehet házasságtörés. Nem volt e meg tehát az egyháznak a tökéletes oka, egyedül a zsidó írások alapján, hogy a keresztény lányokat eltiltsa a zsidóknál való szolgálattól? És a keresztény fiatalasszonyok zsidókölykök által való oly

gyakori megbecstelenítéssel még most is megmagyarázatlanak kell találni? Kroner rabbi megjegyzésének, hogy Júda kevés törvénytelen gyermeket szállít a statisztika részére, így aztán meg van a valódi értéke.

Míg a Talmud ugyanis megenged egy á la Rab látszatházasságot, a család összetartozását azonban mégis tisztelik, úgy a szodomia az a talmudi megengedett eszköz, mely az á la Rab kiválasztottal, ha az zsidónő a gyermekektől, a családot az idegentől megóvja. Zsidó részről és a nemzsidónál az öröklött idegenkedés, a zsidónővel való egyesüléstől, fontos okait szolgáltatják, hogy miért beszél a statisztika keveset törvénytelen zsidógyerekekről. A zsidó meg tudja óvni a félrevezetett zsidónőt az anyaságtól és a gyermekeket, melyeket egy gonó, vagyis nemzsidónő fogmnzott zsidótól, a statisztika nem a zsidó nevében tünteti fel. Ismerek zsidókat, akik abban a helyzetben vannak, hogy személyes tapasztalatukból erősíthetik meg ezeket a dolgokat.

A felemlített helyekből azonban továbbra az is adódnék, hogy a nemzsidónő erkölcsössége a zsidónő előtt nem azért kerülhet árnyékba, mert a zsidónő törvénytelen szüléséről ritkán van szó. mert a Talmud szerint és tehát, mivel a reformrabbi, maga Króner szerint, a Talmud még a bibliát is konzerválja, egy szent tekintély által alávetve a természet ellenes bűnöknek, a zsidónőnek nincs oka a vidéken és falukban sem, hogy nemét. a nemzsidó lakosság fölé emelni.

Ténylegesen bizonyítja ezt nagyvárosaink élete, amelynek aszfalt betyárjai előtt a zsidónőnek viszonylag legtágabb tere nyílik, hogy olyanok mutassa magát, amilyen.

Mert napjaink egyik izraelita lapja írja: „Huszonöt éve és még régebbi idő óta megfigyelik, hogy Európa nagyvárosainak kéjnéi közt több a zsidó, mint keresztény. Parisban, Londonban, Berlinben, Hamburgban. Wienben. Varsóban, Krakkóban láthatjuk, hogy a nyilvános helyeken és a prostitúció nyilvános házaiban az úgynevezett demimoiuleok közül, a lakossághoz viszonyítva, több a zsidónő, min a keresztény. Nagyon szomorú ez, de igaz“. Ugyanazon lap szerint azonban mégis elegendő ahhoz, hogy zsidók maradjanak az. hogy joguk legyen az elnézésre. „F. J. kisasszony a színpadnak szenteli magát; az ő teljesítményei zsidósak voltak, min ahogy a lelke állandóan az. volt és ha annyi más hölgyhöz hasonlóan mégis engedett a kísértéseknek, amelyek karrierjéhez fűződtek mindazonáltal jámboran megőrizte a házi erényeket s|b.“ Ha ezek a leleplezések magyarázatot találnak a talmud legutóbbi kijelentéseiben, akkor a kiválasztott nép véréből való származás tudata alkalmas arra, hogy Cerfherr nyilatkozatát megmagyarázza: „A zsidónő kevésbé hazudtolja meg fajtája jellemet mint más asszonyok. Ő uraskodó, ingatag, hiszékeny, házsártos. rágalmozó. Mélyen lebecsüli a kereszténynőket és ócsárolja a zsidó nőket. Érzékeny ő és előkelő; a szerelem az az erény, amelyet több, gyakorol, mint az alázatosságot és az engedelmességet, fia az első családokhoz tartozik és gondos nevelést kapott, ritka kitüntetéssel szellemmel és méltósággal ápolja egy szalon híret; bálon és estélyen“ fűzi hozzá egy zsidólap „a zsidónak gazdagságuk és ruházatuk pompája által Dávid törzséből való hercegnökként tűnnek ki“.

Az eskü.

Az izraeliták ismételten panaszkodtak arról, hogy esküjüket a nemzsidókkal szemben bizalmatlanul tekintik és egyes keresztény tudósok bizonyos szolidabb felfogás felé hajlottak. Kellemesebb volna ható eskünek a rabbinizmus módszerében egyáltalában nincs hely számomra, ha követhetném őket; azonban, sajnos, más az én meggyőződésem.

Ha, mindenekelőtt elvileg fogjuk fel a dolgot, akkor a megbiz- Mert mire való az eskü egy álattal szemben? Az képtelenség; mert az eskü végső eszköz az emberek közt levő viszály kiegyenlítésére. Ila tehát a talmudzsidónak meg kell esküdnie. egy keresztény érde- kében vagy ellene, akkor badarságra kényszerítik őt, melyet ő soha- sem tenne meg, kényszerítik, hogy mondjon egy szót, melyet, ő fel- jogosított. frázisnak, üres szólamnak tartani, ami ezáltal semmi hatással sincs lelki ismeretére. Továbbá: ha a Talmud a nemzsidó életét és vagyonát a zsidó) sajátjának nyilvánít ja. hogyan perlekedhelik akkor a nemzsidó a zsidóval az enyém és tied miatt? A zsidónak joga van a rabbinust álláspont alapján elvenni, amit elérhet: az az ő sajátja. Azonban miként esküdhetem vagy csak egyszerűen jelenthetem ki is: az én pénzem a te pénzed, ha meg vagyok győződve a tulajdon- jogomról? Ha valaki kényszerít, hogy ilyen nyilatkozatot vagy söl ilyen esküt tegyek, akkor, ha akaraterőm nem kisebb belátásomnál, azt mondom; inkább meghalni, mint, ezt a becstelenségei elkövetni! Ha azonban, gyengeségből, a károsodástól való) félelmet az igazság fölé helyezve, megadom a kívánt nyilatkozatot, akkor azt fogom gondolni; a pénz mégis csak az enyém, ott fogom visszaszerezni, ahol tudom, (ptia res clamat domino. Következőleg az az eskü, az a nyilat- kozal. nulla és semmis.

Azután fellelhetők a Tahmudban a legtekintélyesebb rabbik számos példái, melyeknek a talmudzsidók részére tényleges tanítás- ként kell érvényeseknek lenniük. Aktba rabbi megesküdtött és szívé- ben azt érezte, hogy az semmis. Jochanan rabbi megesküdtött — egy előkelő asszonynak egy titokért: Izrael Istenének — nem akarom nyilvánosságra hozni, vagyis ahogyan az asszonynak Isten miatt, aki tanításra nem szoruló) mindentudó, értelmeznie kellett: Isten dicső- ségére, (vagy Istenre) titokban akarom tartani; és magában azt gon- dolta: azonban az Izrael népének tudomására akarom hozni. Az eskü eme gondolatban való semmibebevételéről azonban a rabbik felállítják az alapelvet, hogy az meg van engedve, ha az embert kényszerítik az esküvésre. Szorítsa tehát a keresztény előjáróság a Talmudzsidól esküre, akkor tekintettel a tárgyalt elvekre nem lehel, elkerülni :i gondolatot, hogy a zsidó a kényszer miatt nem tartja kötelesnek magát az igazság megmondására. Ila egy király, mondja a legutóbb említett, könvv. megparancsol ja az esküvest és hogy egy másik zsidó- tól meg kell mondani, vájjon az illető vétkezett-e egy gójnővel. amiért őt halálra Ítélik, akkor ez az eskü kényszerítettnek számít és ebben az értelemben semmisé kell lennie. Egy másik rabbi mondja: Ha egy fejedelem megesketett egy zsidót, hogy nem fog távozni országából, akkor a zsidónak azt kell gondolnia: Ma (nem akarok menni); ha azonban a fejedelem világosan megköveteli. hogy sohase távozzék, akkor a zsidót gondolja azt: ez és ez alatt a föltétel alatt.

Kifejezetten azt tanítják továbbá; „Mindez csak akkor érvényes, ha az ember meg akarja szegni az esküt, anélkül, hogy a bálványozó megtudná azt; ha azonban a bálványozó megtudhatná, akkor az Isten nevének megszenteltelnitése miatt tilos; ezért büntettek meg Zedekiást is, mert Nabukodonozornak tett esküjét megszegte, jóllehet az eskü kényszerített volt“, ha a zsidó olykor katonaesküjének hű megtartásával büszkélkedik, akkor eszerint lehetne pt emlékeztetni, hogy a „bálványozó“ szerfölött könnyen megtudhatná az ilyen esküszegést: hiszen egyáltalán úgyis csak azt szorgalmazzák a rabbik, hogy noha a titkos bűnözés megengedett, vigyázni kell, hogy titokban is maradjon, nehogy a zsidó vallás, a zsidóság, az ügy mellett, szégyenbe kerüljön. Vagy miként azt az ő apostoli nyelvükön mondják, nehogy az Isten nevét, megszenteltelntsék. Gyakorlatban így fest az: a név gyalázása, szentségtelenítése nem forog fönn akkor, ha a goj nem veszi észre, hogy a zsidó hazudik; továbbá nem megszenteltelnitése a névnek, amikor pl. egy zsidó hazudva azt mondja egy öröklő gojnak: „Atyádnak adtam azt és ő meghalt“, mivel a goj nem tudja biztosan, hogy a zsidó hazudik, mert hiszen a lanti meghalt.

A következő tanok egészen különösen ismertetik meg a zsidók kétszínű csalásait:

Megszabad esküdni az uralkodónak is hamisan, ha olyasmit követel, amivel az ember neki a zsidó törvények szerint nem tartozik, azonban vigyázni kell, hogy a dolog tényleges állása ki ne derüljön, nehogy az Isten neve niegscnlségtelenítessék. Ha egy zsidó meglopott egy gojt és a gojbiróság kötelezi őt az eskü letételére (hogy nem lopott), akkor a többi zsidónak rá kell bírnia őt, hogy lépjen a gojjal egyességre, nehogy a hamis esküt le kelljen tennie, miáltal az Isten nevét megszenteltelenítene (vagyis ha később megtudják az igazságot). Ha azonban ez nem sikerül (vagyis nem tud vagy nem akar a gojjal kiegyezni) és kénytelen lesz az eskü letételére, akkor, ha mellette az Isten nevét nem szentségielenítik meg, (azaz, ha nem fogják megtudni a dolgot), szabad hamis esküt (enne és azt szívében megsemmisítenie.

Továbbá azt tanítja a zsidó könyvek sorozata, hogy a zsidó erősen higgyen, hogy a kiengesztelés napján minden bűne megbocsátalal, még a legsúlyosabbak is és köztük a hamisan tett eskük is. anélkül, hogy egyúttal szó volna a jóvátétel valamilyen kötelességéről is; a keresztény is hisz a bűnök bocsánatában, azonban tudja, hogy elengedhetetlen feltétele a tulajdon visszaszolgáltatása és a felebarát megkárosítótl becsületének helyreállítása.

Hogy teljesen tisztában legyünk a zsidóknak a bíróság előtt tanúsítandó viselkedésével, még hozzátehetjük, hogy tilos a zsidónak egy másik zsidó ellen tanúskodnia és inkább szabad akár húszszor hamisan esküdni, mint egy zsidót lelepleznie. Így azt tanítják, hogy a zsidó ha tud egy bizonyítékot a nemzsidó javára, amely hátrányt egy zsidóra és a bíróság előtt felfedi azt a zsidó ellen, a nagy egyházi átok alá kell őt vetni.

Eme szabályok következtében Chatlam Sopher, az atyja a minap elhalt krakkói rabbinak és birodalmi képviselőnek, Schreibernek, megengedte egy bécsi zsidónak, kinek felesége emez tudtával lopott fegyvereket vásárolt, hogy megesküdjék hogy ő ezeket a fegyvereket

sohasem vette, mellette azonban gondolja azt: hanem *feleségem*. Ezenkívül különösen azt tanítják: Szabad és kell hamisan esküdni ha a nemzsidók megkérdezik tőlünk, vajjon a szent könyvekben szül.e valami ellenük; akkor meg kell esküdnünk, hogy nem; nehogy, ha valamit megtudnak belőle, felizgassa őket.

A szóbanforgó momentumok a megjelölt keresztény tudósok aggodalmait nem oszlatták el, de mégis jobbnak tartották, hogy a rettenetes átkok között szokásos zsinagógaesküt tétessék le. mert, ez a bizonyos mértékig fogékonyát a hamis eskütől, mégis visszatartja. Valóban ez hallatszik.

Azonban magamhoz következetesen mégis azt kell mondanom: ha a rabbinizmus tanrendszerét valóban isteninek tartanám, akkor azt hinném, hogy következetesen cselekszem, hiszen kötelesnek tartanám magam a rám kényszerített eskü gondolatban való megsemmisítésére.. Azonban kinek van joga., hogy tőlem esküt követeljen, hogy az ön házam nem az én házam? Megbántanám az Istent a hazugsággal, ha ezt megengedném; és mivel mint rabbinistának, Akiba, a „második Mózes“ példája szerint, a legmesszebbmenő szellemi fenntartással szabad volna élnem, nos, akkor megesküdnek, amire kívánnák és az ellenkezőjét gondolnám. Vagy pedig, ha javak legfőbbikéről, az életről van szó, akkor mint talmzdszidónak, egy neinzsidó meggyilkolásával vádolva, szabad volna esküdnöm, hogy egy embert sem ütöttek agyon és gondolnom: egy állatot öltek meg. Ilyen esküt ünnepélyesen vagy magánúton tegyenek is le, az ítélőképés férfi következtetése ugyanaz marad.

Néhány más pontot csak felületesen érintek, mert az elmondottak már elégségesek. Így a zsidók a kiengesztelődés napján a következő külön imádságot szokták mondani, amely azonban különbözik, az említett közböcsánattól. „Minden fogadalom és kötelezettség hangzik az ima — büntetés és eskü, melyet ettől az engesztelő nap, tó] a következőig fogadunk és esküszünk és ígérünk, legyen feloldva, elengedve, megsemmisít ve. hatálytalan és érvénytelen. A fogadalmaink ne legyenek fogadalmak és esküink eskük“. Ez a ténykedés ünnepélyes módon az ünnep estéjén veszi kezdetét; az előljáró két főrabbi asszisztálásával mondja a jelzett imát, mintán, mindhárman fennszóval elmondtak egy ünnepi bevezetőt, az Isten nevében. Azonkívül minden időben elmehet egy izraelita, ha olyan esküt tett, amit megsajnál, egy rabbihoz vagy három közönséges férfiúhoz és feloldják az esküje alól. Több zsidó írás azt is megjegyzi, hogy mindkét gyakorlat csal; az elsieltett fogadalomra és esküre vonatkozik a saját személyét illetőleg, nem vonatkoztatva másra. Ezt szívesen helyeselném. Azonban az eljárás nagy ünnepélyessége az engesztelődés napján kény szerint, hogy kételkedjem ezen állítás igazságában. Ehhez jön, hogy áttért, tudós zsidók egészen a jelenkorig állítják, hogy a mentség üres kifogás. Eme férfiak áttérése mégsem lehet ok arra, hogy ne higgye nek nekik, ellenkezőleg kötelességként kell azt elismerni a társasággal szemben, hogy az elvekről, melyek károsan ellenkeznek nézeteikkel, feltárják, Johann Schmidt közéjük tartozik és megemlíti, hogy a rabbi a Talmudban magát az Istent is feloldhatónak vélik esküi alól. Brenz másokkal együtt és végül a hála mögött szidalmazott, de nagy tehetseggel megáldott és tudós Drach is így értesítenek.

A keresztények.

A zsidók mindig *ügyes* kifogáshoz menekülnek, ami abban áll, hogy szemtelenül állítják, hogy semmi esetre sem a keresztények értendők, amikor gójról, Akumról, istentelenekről slb. van szó és hogy ennél fogva az utóbbiakra vonatkozó magatartási szabályuk semmi esetre sem a keresztényekre vonatkoznak.

Tény az, hogy a zsidónak joga van az istentelenek és idegenek; vagyonával, asszonyaival és életével tetszés szerint rendelkezni; azonban a keresztények teljesen figyelmen kívül maradnak, mondja, mert nem foglaltatnak ezekben a keretekben.

Még az Archives israélites is felhevül a keresztények ellen és kétség nélkül ugyanazt vonatkoztatja a keresztényekre, ami pedig látszólag csak az istenteleneknek szól.

Láttuk, hogy a zsidónak meg szabad esküdni, sőt meg kiül esküdni, hogy a szent könyvei ellenünk semmit sem tartalmaznák, nehogy az igazság megharagítson bennünket, ellene; tudjuk továbbá, hogy mindig meg van neki engedve, *a békesség kedvéért* hazudni és a következőkben arról fogunk meggyőződni, hogy ezeket az előírásokat hűségesen szem előtt tartjuk, épp úgy a reformzsidóság aposztofai, mint a Talmud fanatikusai.

Mivel a názáreti Jézus a zsidó tanítás szerint nem volt Isten, hanem egy teremtmény, egy egyszerű ember, azért a keresztények egy zsidó szemében szükségképpen pogányok vagy bálványozók. A bálványozás ugyanis abból áll, hogy az ember egy teremtményt isteni megbecsülésben részesít; és mivel a bálványozás formái fokozottan különböznek, az egyik tisztább mint a másik, az óperzsa bálványimádás pl. jóval kevésbé förtelmes, mint a szemita, azért, mégis csak lehetetlen vallást, mely egy teremtménnyel szemben isteni megbecsülést tanúsít, nem pogánynak, nem bálványozónak nevezni. Ebből a szempontból mindenki megérti, hogy a keresztények nem kivételek, mikor a zsidó könyvekben általában, miként az eddig bemutatott helyeken, gójokról, azaz, pogányokról beszélnek, valamint, hogy a keresztények képletes megnevezése pogány népek neveivel, melyek már nem is léteznek többé, teljesen a zsidó tanítás lényegében le. alapját. Így az öreg Zevi rabbiról is azt említik, hogy ő a keresztények m k, miután a tényt, hogy őket, mióta a világ és továbbra mindig gójuk mik slb. fogják nevezni, hiába vonta tagadásba, megkísérelte hebeszélni, miszerint a goj egyáltalában nem gúnynév; ezt a kísérletet cs:d<hiiiij- az háritotta el, hogy gójnak szólították az első jobb izraelitát: az izraelita azonban megértette és a legnagyobb hosszúsággal utasította vissza a ilyen megszólítást.

Figyelemre méltó az is, hogy a Talmud legújabb varsói kiadása (1863) a régi kiadások goj szavát feltűnően kerüli és mással pótolja.

Az Akum szó nemcsak egyedül a nemzsidó népek, hanem egészen különösen a keresztények megjelölésének is rejtett módja, mert mondva vagyon: „Ha a zsidói imádkozik és találkozik egy Akummal, akinek kereszt van a kezében és a zsidó ima közben olyan részhez ér, amelynél meg kell hajolni, akkor ne hajoljon inog, még akkor sem, ha gondolata Istenre volna irányítva“..

Az Akum keresztrel kezében nyilvánvalóan egy keresztény.

Maimonides. azzal a nyíltsággal, mely nem hagy kívánni valót

maga nutín, kijelenti, hogy a keresztény és a bálványimádó között nincs különbség, azt írja ugyanis: Tudd meg, hogy a nazarénusok eme népe, mely Jézus után tévelyeg, jóllehet dogmaik különfélék, mégis mindnyájan bálványozók és úgy kell velük bánni, miként a bálványozókkal bánnak.

Gój hasonlókép keresztényt jelent. A zsidók ugyanis, akik most keresztelkednek meg (szemelláthatólag az igazi áttérésekről van itt szó, mert láttuk, hogy a másfajták a megengedettek) elvegyülnek a gójok között és az ember nem azt mondja egy ilyenről: „A testvéred éljen veled“, hanem törvény, hogy őt verembe kell lökni.

Min, Ujjúin (eretnek) hasonlókép keresztényt jelent. Ugyanis mikor Bein Dámát egyszer megharapta egy kígyó és egy keresztény, Urának, Jézusnak nevében meg akarta gyógyítani, Izmaél rabbi nem engedte hozzá, mert nem szabad engedni, hogy az embert egy Min gyógyítsa meg.

Hogy a keresztények a Minimekhez tartoznak, a következőkből is kitűnik: Akibát egyszer keserű bánat fogta el, mert örült egy keresztény találó megjegyzésének; ez az öröm már éppen „közeledés volt a kereszténység Minuthjuhoz (eretnekségéhez)“.

A keresztényeket ezenkívül Nockrimnak (idegen) nevezik. Jákob rabbi, aki a Rahbanu Tam nevet viselte, a XII. században Franciaországban élt és miként a zsidó források tanítják, uzsora útján nagy vagyont halmozott fel; ő állította, hogy megengedett az idegenek ki uzsorázása és mivel a franciák, akiket ő megrabolt, mindenesetre keresztények voltak, így az ő Nochrin kifejezése az utóbbiakra vonatkozik.

Nos, habár a Taj múd a keresztényeket egyszer, mint feljebb a perzsákkal és kanaáuitákkal vonatkozásban szólva, a többi pogányoktól meg is különbözteti és ezt egy XII. századbeli todalékban megismétli, azért ők neki mégis igazi és valódi gójok, pogányok, bálványozók, így mondja a Talmud, hogy a bálványozók ünnepnapjaihoz hozzá; tartozik a hét. első napja is, a Názáreti napja, a keresztény vasárnapi Hogy Názáretit a Talmud „az ács fiá“-nak nevezi, megegyezik azzal az elnevezéssel, melyet az Úr életében kapott a zsidóktól. Hogy az ő nevét a Talinudban továbbá egy szóvá csonkították, melynek a(jelentése: „A neve és emléke legyen megsemmisítve“, egyezik azzal a korábban említett talmudtanítással, hogy a zsidónak, ha tudja, az eretnekeket, akik a zsidói nevet elhagyták, ki kell irtania; Jézus neve és emléke azonban nem írtható) ki a keresztények kiirtása nélkül. Hogy a Talmud Krisztusi bálványnak nevezi, az a következményed hogy a keresztények bálványozók, mert az ő legnagyobb büszkeségük, hogy Jézust híven szolgálják. Hogy azonban Krisztus maga is varázslást és bálványozást űzött a Talmud szerint, ez a keresztényeket kétszeresen bálványozókká teszi; hogy Krisztust bolondnak szidalmazták, egyezik azzal a bánásmóddal, melyben az Úrnak Heródes tlótt volt része, mikor mint varázslót, a kortársai is így csúfolták és egyúttal kijelentették, hogy szövetségben van az ördöggel. Hogy a Talmud Krisztust istentelennek és istentagadónak nevezi, mutatja, hogy a keresztények, mint az istentelen tisztelői nem kevésbé istentelenek. Tehát, mert a gojok legjobbjára többek között azt mondják, hogy az ember maga üsse agyon őt (ha tudja), ezért tinjük már, hogy a keresztények teljesen idetartoznak; Rasi kertelés nélkül nevé,

nevezi a gyerekei: „a keresztények legjobbját meg kell fojtani“. És hogy a Tahitiid mélyen bevésse az övéi emlékezetébe, hogy a keresztényekre céloz, egy más alkalommal így szól: A goj, aki a törvényt tanulmányozza, adósa a halálnak. A törvényi ugyanis csak akkor forgathatja a goj, ha körülmelés által zsidóvá lesz; mindenki tudja azonban, hogy a keresztények kezdettől fogva tanulmányozták Mózeszt törvényét. Ha egyes rabbik közbevetik, hogy a Talmud azonban azt is mondja, hogy a goj, aki a törvényt tanulja hasonló a főpaphoz, hát akkor maga a Talmud kijelenti, hogy itt Noah 7 parancsának törvénye értendő, eltökélve attól, hogy a Talmud ellenmondásai csak azt bizonyítják, hogy a talmudhívőnek úgy szabad munkához látnia, amint épen eszébe jut. Kifejezetten hangzik ugyanis ismét a Talmudban: „a keresztények bálványozók; mégis megengedett az ő ünnep-¹ napjukon, a hét első napján, velük üzleteket kötni“. Néhány lappal tovább történik a keresztény istentisztelet megemlézése, a pap (min: „nyírott“; gyertyák és kebel} és mindent bálványimádásnak neveznek.

Továbbá az a kérdés, vajjon a zsidó a pogányoknak, akik közti jelenleg él, adhat-e bérbe házakat és a felölel: „hogyne,^z mert a bálványukat nem hozzák maradandó tartózkodásra a házba, hanem csak akkor, ha valaki haldoklik, vagy ha valaki beteg“ és kifejezetten hallatszik emellett: „az összes népek, különbség nélkül, bálványozók“. A későbbi rabbik sem gondolkoznak másként. Hasi mondja: Nazarénus az, aki annak az *cndtenieli* tévlanilásait elfogadja, aki előírta az övéinek, hogy a hét első napját szenteljék meg. Maimonides, a „sas“, írja:

„A keresztények, akik Jézus után tévelyegnek, ámbár a tani lésük különböző, mindnyájan egyformán bálványozók és a *sajat kijelentése szerint* kell velük bánni, miként az ember a bálványozókkal bánik“. A „sas“ tehát becsületesen kimondja, azt, am. valóban a Talmudban van. Ks másutt azt mondja: „Az udomiták (azaz a keresztényekl bálványozók és a hét első napja náluk szent nap“. A híres Kiméin még azt is tudja, hogy miért tartoznak különösen a németországi keresztén) ek a pogányok legrosszabb fajtájához, a kanaánitákhoz. Németország lakosai mondja ő kanaánilák; mert amikor a kamuiak megfutamodtak Józsié elől, Allemannia földjénl jöttek, melyet Németországnak neveznek; és a németek még ma: napig is kanaánitáknak hívatnak“. És egyebütt azt mondja: „A keresztények bálványozók, mert a kereszt előtt térdre borulnak“.

A Talmud továbbá Krisztust hitebagyott zsidónak neveik a „sas“ írja: „Parancs, hogy Izrael árulóit és az eretnekeken (Minniti), mint a názáreti Jézust és követőit, kézzel kell megölni, a kárhozat vermébe lökni“. A názáreti Jézus tanítása, mondja az új Talmud is, eretnkség; Jakab, az ő tanítványa ereinek, hangzik máskor és máshol, az új Talmudban is, az evangéliumokat az crenelJ könyveinek nevezik. A keresztények, tanítja Aharhanel, eretnekek meri azt hiszik, hogy az istenség húsból és vérből való. Aki az. mondja, hogy az Isten lesiet öltött magára, az eretnek a „sas“ szériái is. „Az. eretnekek azt mondják, írja a régi Nizzaében, hogy a Num. 17, 8. (amit csak közben alkalmaztak) Charjára (stercus) vagyis amint ott szószerint áll Máriára vonatkozik, aki fiatalasszony volt mert ő szülte Jézust: pukkadjon szól a lelke!“ És a 70. oldalon

ugyanaz a könyv azt tanítja a Jer. 31, 31-ről: „Azt mondják az eretnekek, hogy ezt a próféta jövendölte Jézusról, aki részükre a körülmetélés helyett a gyalázatos keresztséggel és szombat helyeit, a hét első napját rendelte“. Lippmann rabbi Nizzachonia mondja: „Az. eretnekek harmadik faja tanítja, hogy az Istennek leste és alakja, van“. Ugyanígy még számos rabbi. Ha egy zsidónak hatalma van rá, mondja egy zsidó törvénykönyv, akkor az eretnekeket nyilvánosan kell megölnie, különben csak titokban; erőszakos kézzel, mondja a Talmud, szabad okét, megölni. Miközben azonban a Talmud a legszörnyibb gonoszságokról beszél, mint a gyilkosság, erkölcstelenség, fajtalanság és állati kegyetlenség, szemére veti ezeket és pedig mint tagadhatatlanokat, a keresztényeknek is: ez mindenesetre összevág a talmudi ítélettel, hogy a keresztények egyszerűen istentelnek.

A kiközösítés.

Megismertük a talmudzsidó törvényét. Mivel minden közösségnek, kiváltképpen egy vallásinak, fennmaradása érdekében szüksége van rá, hogy az akaratos tagokat, akik a (örvénynek nem akarnak engedelmkedni, kizárhassa, így megvan a Talmud konzervatív zsidóságának is az egyházi átka. Éppen napjainkban, mikor a liberális és zsidóvilág nem tud eleget beszélni a katolikus egyház, kiközösítéséről, kétszeresen érdemes a zsidó egyházi átok módjait fővonásaikban megismerni.

Az okok között, amiért valakit kiátkoznak, a következők érdekelnek említést. Kiközösítik azt, aki egy rabbit lebecsül, még akkor is, ha azt a rabbi halála után teszi; kiközösítik azt, aki a rabbik és a törvény szavait megveti; kiátkozzák, aki másokat visszatart a törvény követésétől; kiközösítik, aki szántóföldjét egy nemzsidónak eladja; hasonlóképp, aki egy nemzsidó bíróság előtt tanúságot tesz hit-sorsosai ellen slb.

A kiközösítésnek azonban három foka van; a harmadik közben már régóta kiment a gyakorlatból és mi azért csak az első kettőt írjuk le, amelyeknek Niddui és Cherem a nevük.

A legelső fok, a Niddui következtében kiközösítettnek másoktól elkülönítve kell élnie, oly módon, hogy a felesége, gyermeke és családtagjai kivételével, mindenkitől négy rőfnyire kell távolmaradnia és a kiközösítés ideje alatt nem szabad nyíratkoznia és mosakodnia. Tíz férfi képez, mint föntebből már tudjuk, egy szent gyülekezetet; ha csak kilenc akad, a tizedik nem lehet a kiközösített; ha bejön a szent tízek egyik gyülekezetébe, akkor négy rőfnyi távolságban, külön foglal helyet. Ha meghal a kiközösítés alatt, akkor a bíró egy követ létei a koporsójára, annak jelzésére, hogy a halóit méltó volt a megkövezésre, mert nem vezekelt és a közösségből ki volt lasztivá. Ezért nem is gyászolják őt és temetését nem kísérik ki, még az édes szülői sem. Ezt a kiátkozást, melyet a körülmények szerint meg is lehet szigorítani, maga egy magánszemély is kiróhatja valakire. Harmine napig tart és ha nem követi javulás, úgy vagy tovább, 80 napra terjesztik ki; ha azonban akkor sem mutatkozik semmi fordulat, akkor következik a nagy átok, amelyet Cheremnek hívnak.

Míg a Niddui még megengedi a kiközösített együtt létét másokkal négy rőfnyi távolságban, a Cherem megtilt *mimlen közösséget*

a kiközösítettnek nem szabiul másokkal sem tanulnia, sem másokat tanítania: senkivel sem szabiul együtt ennie, vagy innia. Senkinek sem szabad szabad út szolgálnia vagy tple szolgálatot elfogadnia csak ételeket szabad a részön eladni, hogy meg ne haljon. A Cheremet legkevesebb tíz személy mondja ki. A dolog nagy ünnepélyességgel történik; viaszgyertyákkal gyútanak meg, trombitákat fújnak és borzalmas átkokat mondanak a bűnös fejére; ha vége van a cselekménynek, akkor eloltják az égőket annak jelentésül, hogy az istentelen mostantól kezdve ki van zárva az ég világosságából. A Cherem átok szövege így hangzik: „Az Urak Urának ítélete szerint, légy kiközösített N., fia N.-nek. mindkét törvényszékben, a felsőben és az alsóban, légy a legfőbb Szentnek átka alatt és Seraphim és Ophani átka alatt és végül a nagy- és kisgyülekezetek átka alatt. Jöjjenek nagy csapások, nagy és borzasztó betegségek. Háza legyen a sárkányok lakása. Csillagzatát a felhők borítsák homályba; legyen haragos, kegyetlen és dühös vele szemben. Holttestét vessék a vadállatok és kígyók elé. örüljenek a sorsán ellenségei és ellenfelei. Aranya és ezüstje másoknak jutassák és fiai essenek az ellenség halálába. Az ő napja fölött rémüljenek meg az utódai. Legyen még átkozott Addirizon és Avhlaziel szája által Sandalphon és Hadranie szája által, Ansisiel és Palhiel szája által, Seraphiel és Sandalphon szája által, Mihály és Gábriel szája által, Raphael és Masaretiel szája által. Legyen kiközösített Zaphzavif szája által és Hathaviel szája által, aki a hatalmas Isten és a háromszor hatalmas király 70 nevű szája által és végül Zorlack főkancellár szája által. Falja fel őt, mint Korahot és annak bandáját. Borzalommal és félelemmel távozzék belőle a lelke. Az Úr szidalma ölje meg őt. Fojtsa meg őt, mint Achitophelt. Mind Gehai bélpoklossága, olyan legxen az ő bélpoklossága. Essen el és ne keljen fel többé. Ne temess el őt Izrael temetőjében. A felesége adassák másoknak és halálakor mások hajoljanak föléje.. Ez az átok érje N.-et, a fiát N.-nek és ez legyen az öröksége. Fülelem az egész Izrael fölé terjessze ki az Úr a békét és áldását. Ámen“.

A modern zsidó.

A híres Gersou a Talnmdot egy nagy sivataghoz hasonlított: melyben néhány kevés jó növény között mindenféle v;ui és szörny állatok laknak. Mi most bebarangoltuk ezt a bestiákkal zsúfolt sivatagot. A mi századunk a haladás százada. A haladás vajjon temette a talmudzsdó bestiális természetét? Sok zsidó beszélt, min Bail, Cremicux és mások bizonyos zsidó eszméről. A filantrópia, tiszta emberszeretet, a humanitás, hallatszott, ez a zsidó eszme.

Segur tábornok elmondja a *A nagy hadsereg története 1812-ben* című könyvében, hogy 20 ezer francia és ezek között 3000 tiszt és hét tábornok maradt vissza betegen, sebesülten, kimerültön Vlnában „A litvánok, akiket elhagytunk, miután szerencsétlenségbe taszítottuk őket, így mondja ő, egyeseket ezek közül felkaroltak és ápolták ők a zsidók azonban, akiket oltalmaztunk, a többieket elutasították“.

Sőt, többet is cselekedtek: „a sok szerencsétlenség és fájdalom látványa felébresztette kapzsiságukat. Ha legalább megelégedett volna elvetemült mohóságuk azzal, hogy gyenge segítségüket arany ellené-

ben adják el, akkor a történet talán még méltónak tartotta volna, hogy lapjait ezzel az utálatos feljegyzéssel bepiszkítsa; mivel azonban ők ezeket a szerencsétlen betegeket és sebesülteket vendégszeretet látszata alatt házaikba csalták, hogy megrabolják őket és mivel azután az oroszok szemeláttára anyaszült meztelen kidobálták ezeket a szegény haldoklókat ajtón, ablakon keresztül, hogy a hideg és a hó által kegyetlenül pusztulni hagyják, mivel ezek a megvásárolható gazemberek azonfelül érdemet iparkodnak szerezni maguknak az oroszok szeméhen az áldozatok kínzásával, azért ezeket a förtelmes gonoszletekkel a jelen és jövő kor számára le kell leplezni“.

Így beszél egy francia tábornok, aki maga is átélte az eseményeket és meg kell hagyni, hogy az ő tanúsága bizonyos mértékben ellenmondásban van olyan zsidók biztosítékaival, mint Ball és Cremieux, akikből csak úgy csöpög a zsidóság filantrópiája, tiszta emberszeretete és humanitása.

Hogy itt a „gyilkosság“ fejezetével egyszersmind végezzek, meg említem röviden Tamás kapucinus atyának, Damaszkuszban, 1840-ben történt halálát. Miként egyebeket, a már szóban forgott Fabius lyoni rabbi, ezt is a jezsuitákra hárította.

Achilles Laurent kimerítő leírást nyújt. Művének második kötete tartalmazza az okmányokat Tamás atya haláláról és Ibrahim Amarahról, valamint Achmed Arhach cselét, a török Ilassánc és egy tekintélyes számát a figyelemreméltó iratoknak.

A rabbik ez a hadicsale egyébként, általában nem újkeletű, a zsidó nagy ravaszága, hogy maga helyett mindig a jezsuitát említse ét* saját gonoszága bűnbakjává őt tegye meg. Még jezsuita agyafúrt ságról, jezsuita kazuisztikáról stb. beszélnek, mintha volnának még ravaszabb és hájjalkentebb moralisták, még körmönfontabb kazuiszták és még lelkiismeretlenebb szócsavarók, mint a talmudisták és rabbik. Zsidót kell mondani és nem jezsuitát, ha a dolgot igazi nevén akarjuk nevezni és ha az igazságnál akarunk maradni. Ebben a könyvben húsz bizonyítók szolgál minden állításra és ebben a rabbinst mesterműben felismerhető ugyanaz a turpiság, mely Józsefet rávitte, hogy poharát Benjámin zsákjába rejtse.

Laurent tehát, figyelemreméltó módon rendkívül ritkává vált könyvében, melynek eltűnését a fáma titokzatosnak mondja, szószerin lenyomatta a pör okmányait, melyek Parisban a külügyminisztériumban fekszenek. „Tamás atya — szól a tudósítás — egyszersmind orvos is volt. 1840 február 5-én látták őt szolgájával a zsidónegyedbe menni; 6-án a pasa orvosánál kellett volna étkeznie. Ő nem érkezett meg és a kolostorból már hiába tudakozódtak utána. A francia konzul vette kezébe az ügyet és csakhamar megállapította, hogy a zsidónegyed borbélyát, koromsötét éjszaka Harari zsidó kereskedőhöz rendelték. A továbbiak során kiderült, hogy ő az atyát ott a földön megkötözve találta és felszólították, hogy ölje meg őt; ez kezdetben vonakodott, azonban a fenyegetésektől megrémítve, elszánta magát, hogy a gyilkosságban közreműködjen. Harari telte az első szúrást, másvalaki a másodikat, minek következtében beállott a halál: azután lefejtették a húst a csontokról, ezeket széttördelték és egy kloakába dobták; ott találták meg azokat egy darab szakállas áll csonttal, egy darab fejbőrrel, melyen még rajta volt a tonzúra jele, a páter Damaszkuszban mindenki által ismert pirosszegelyű sapkájával együtt, Tamás

szolgáját. is meggyilkolták, hogy egy vádló se legyen. Az elfogottak közül hét zsidó kereskedő bevallotta a bűntényt és tanúsították, hogy a főrabbi néhány nappal ezelőtt. kijelentette, hogy szerezniük kell maguknak keresztény vért a közeli húsvétra. Emellett fontos megjegyezni, hogy a vádlottakat egyenként őrizték, elkülönítve hallgatták ki és a legcsekélyebb körülményre vonalkozóan is egymással egyöntetűen vallónak. Egész Európa zsidói megmozdultak, hogy kieszaközljék a halálos ítélet megsemmisítését és a felmentést. Keserűen panaszkodtak a vád miatt, miszerint manapság még létezhetnék olyan vallásgyakorlat, mely embervért kíván. De ha a zsidó testvéreket Damaszkuszban ártatlanoknak tartották, miért nem adták az ártatlanság bizonyítékát? Miért ajánlottak a Lancia és osztrák konzulátusok minden tagjának pénzüsszegeket és értékes ajándékokat? Aki a magit oldalán tudja az igazságot, az nem szorul vesztegetésre. A francia konzul kancellárjának 200.000 piaszíert ajánlottak a zsidók, egy ügyvédnek 500.000-et és így tovább. Miután minden hiábavalónak bizonyult, Cremieux nagy kísérettel keletre utazott és egyúttal Anglia támogatásával kicsikarta Muhaiued Alitól a formánt: Cremieux és az összes európai mőzeshilűok küldőtteinek kívánságából megtudjuk, hogy ők a foglyok szabadonhacsátását kívánják; és mivel illetlen volna (Európa) ily nagyszámú lakosságának kívánságát kielégítetlenül hagyni, ezért elrendeljük a foglyok szabadlábrahelyezését. Ez a formán nem beszél utólag bebizonyított ártatlanságról, hanem az uralkodó akaratáról Európa nagyszámú lakosságának kérése alapján és pedig a szabadonbocsátás nem az. ártatlanság bebizonyítása iránti kérdőm alapján. Miért nem ragaszkodott. Cremieux a pör újrafdvételéhez, hogy az ártatlanság ezáltal mindenki előtt nyilvánvalóvá váljék? Az egész kelet meg van győződve a zsidó bűnösségéről: a zsidók hatalma és uralma azonban mindenható“. Laurent könyve fölött a zsidó sajtó mindezidáig hallgatagon tovasiklott. A keresztény vér használatáról régebben sokat írtak és hazudtak; történelmi tényként különböző okmányok fekszenek előttünk, melyekre az előző századon megfelelő helyén vissza kell térnünk.

Korábbi századokban sokat írtak a keresztény vér rituális cseleködeinknél való használatáról. Történelmileg igazolt esetek, oly nagy számmal fordulnak elő, hogy csak teljes tudatlanság mentheti a kételkedést. Pavlikovski és mások sokan, valamint a templomok évkönyvei nyújtanak példákat az összes századokból. Gyakran ki tudják vonni magukat a zsidók az igazságszolgáltatás alól; azonban mit jelenthet ez, ha látjuk, hogy mire képes a korrupció. E tekintetben mi nem: fordult elő Tamás páter pörénél!

Pétervárott 1831-ben egy katona gyermekének meggyilkolása miatt lefolytatott pör többek között a következő adatokat szolgáltatatta.

1. két bírói bebizonyítottanak tartotta hogy a gyilkosságot héberek követték el babonás célból; 2. egy bíró a héberekre tökéletesen rá bizonyítottanak jelzi a dolgot, azonban a büntetés enyhítését. akarja, mert a héberek abban a hitben követték el a tettet, hogy Istent szolgálják: 3. egy bíró az összes vádlottra rábizonyítottanak tartja, azonban szinten a büntetés enyhítését akarja: I. egy ötödik a felderített körülményekkel kapcsolatban meg van győződve, hogy akadnak héberek közti megtévedettek, akik most is képesek ilyen gonosz tettet elkövetni, a jelen esetben azonban nem tartja bebizonyítottanak

míg a főügyész véleménye megegyezik az első két bíróéval. Bűn komoly bizonyíték nélkül ilyen dolognak még csak a gyanúját is nyilvánítani és mi állhatatosan mellette maradunk, „a férfiak, nők, gyermekek tekintélyes száma dacára, kik Európa bizonyos nagyvárosaiban környezetük legnagyobb rémületére állandóan eltűnnek, anélkül, hogy nyomot hagynának maguk után“.

Anélkül, hogy beszélni akarnánk a híres tiszaezlári esetről és a breszlai, röviddel ezelőtt végbement vércsapolásról és a breszlai számos sértettről, melyeket ez évben (1889) jelentettek Magyarországból: a damaszkuszi per és számos zsidó vallomásai, akik őszintén tértek át a kereszténységhez, mind tanúsítják, hogy a jámbor zsidó és különösen a rabbi, mily nagyon bolondul a keresztény vér után, mely megszépíti számukra a húsvéti lakomát.

A legjobb tanács, mit lehet az ember adhat, hogy sohase menjünk egyedül zsidók közé; emlékezzünk arra, amit egy előző fejezetben mondtunk a zsidók életéről.

Hogy egyébként a gyilkosok és öngyilkosoknak, a keresztény alapelvektől egészen idegen dicsőítése szokásos a mai zsidók között, mutatja a lipcsei „Jüdische Volksblatt“, midőn 1855-ben tizenkét személyt „zsidó mártírként“ ünnepel, „mivel ők 12 wormszi tanácsosi, akik valamit terveztek a zsidók ellen, késsel eltették az útból és azután saját sorsuk miatt való kétségbeesésben eme gyilkosság után megölték magukat“.

Századunkban a legtöbb vád a tulajdonnal kapcsolatban merül fel. A zsidó Bail 1816-ban beismeri: „12 lopás vagy csalás ügyében, melyekben Lipszében ítéletet hozlak, 11 esetben zsidók voltak a tettesek“. Bail ezzel a vallomással az emancipáció érdekében akar beszélni, mert hozzáteszi: Franciaország megadta a zsidóknak a szabadságot és ott a zsidó becsületes ember. lehetett, azonban ezzel szemben megjegyzi: „A statisztikából könnyű az igazságot kihámozni. Franciaországban azonban az elítéltek bűnös kétszerese esik a zsidókra“.

Az izraelita gonosztevők nem földművesek, akik egy rossz aratás következtében jutottak szerencsétlenségre, nem is szerencsétlen munkások. akiket egy kereskedelmi válság kényszerít, hogy forduljanak erőszakos kölcsönért a legközelebbi pékholthoz, nem is izgága emberek akiket a törvény botütéssel büntet; ha az utóbbiak közül vannak is köztük néhányan. akik például egy erkölcsi vétségért erőszakot gyakoroltak, azért a számuk kiesi, szenvedélyük nem gyakran ragadja őket midig. Meg kell vallani, hogy ők nem éppen gyakran gyilkosok: mert bizonyos bátorság szükséges ilyen gonoszság elkövetéséhez, melynél az ember saját élejét teszi kockám.

Ami a zsidókra bizonyított büntetéseknél a mérlegbe esik, az. hogy azok sokkal mélyebb elvetemültség bélyegét viselik magukon, mert eredményei egv előzetes alapos megfontolásnak: hamis csőd, uzsora, hamispénzgyárlás és a ravaszsnak es csalásnak minden faj tája ezt a bélyeget viseli magán. Egyben figyelemmel kell lenni arra, hogy a ravaszságuk, az úgynevezett szellemi fenntartásaik, melyek mindé a esküt illtíziorinssá tesznek, egész jellemük a legtöbb bűnöst könnyen elérhetetlenné teszi az igazságszolgáltatás számára, annyira, hogy azok, akik börtönbe jutottak, bizonyára még a kevésbé büntetendők. Cerfberr azt írja Elzászról: „Az uzsora Elzász felét a zsidók közére juttatta; nagy csapása ez korunknak. A kisbirtokot elnyelte

ez a rák, amely mindent szétrág. Egész. könyv kellene a gyalázatos és aljas eszközök leírásához, melyekkel a zsidók lelket és birtok magukhoz ragadnak; vidékén épp oly szemérmetlenül űzik az uzsorái mint büntetlenül és mindenekelőtt a parasztok azok, akik a zsidók gazságait nyögik. Németországban sem jobb a helyzeti; a német zsidó büszke és bosszúvágyú és nem vesztett el semmit atyáink hibái közül. Ez a fenséges név, melyet a német nép örömmel ékesít babérra., nem csekély tekintély a mi kérdésünkben. Bismarck-Schönhausen tejfelháborodással mondta a 1847-i porosz tartománygyűlésen ezeket szavakat: „Ismerek vidéket, hol a zsidó lakosság faluhelyen nagy számú, ahol vannak parasztok, kik tulajdonuknak semmit sem neveznek saját egész földbirtokukon; az ágytól kezdve a kályhákotróig minden ingóság a zsidóé; az istállóban a jószág a zsidóé és a zsidó ad el a parasztnak kenyér-, vető- és takarmánymagvat vékaszámra“. Az igazságügyminisztérium ugyanazon tartományülésen a következő statisztikát terjesztette elő; „A 37. tabella szerint 1839-ben egészben minden 133-ik lakos vádlott volt és ezek közül a 135.-ik keresztény a 81-ik zsidó; 1831-ben a 166-ik lakos volt vádlott és ezek közül a 162-ik keresztény, a 82-ik zsidó. A zsidók legtöbb büntette a tulajdon ellen irányult és pedig haszonlesésből és nyereségvágyból“.

„A legfilágosabb felfogású férfiak — írja Meinhold — meg-egyeznek abban, hogy a talpra nézve az egyik legjobb porosz tartomány Hátsópomeránia a zsidók nyomása alatt, és uzsora következtében adósodott el. Itt minden a zsidóktól nyüzsög és minél képzetebbek, gyakran annál veszélyesebbek ők. Nem elégszenek meg 10—12%-kal hanem tudnék példákat felsorolni, mikor még a zálog legnagyobb biztonsága mellett is 100 és több százalékot kellett kötelezni a javukra, csakhogy a pillanatnyi szükségét enyhíteni segítsenek. Mindent megtesz, űz és előteremt a zsidó; szolgálókat, szolgálókat, földbirtokokat sőt még feleségeket is ajánl és áruba bocsát. Némely időben, különösen röviddel a gyapjúpiac előtt, csapatostul szaladgálnak a zsidók kézikocsival, amelybe, saját hitsorsosaik vallomása szerint, ólmot öntöttek, hogy a parasztot megcsalják. Az alig 12,000 lakosú S. városban a számos zsidó közül majd mindegyik bankár és különösen a jómódú parasztnál, jövedelmező kereskedést űznek állampapírokkal. Egy másik helyen a zsidók annyira elnyomták az összes keresztény kereskedőket, hogy pillanatnyilag már csak egy maradt meg, aki hasonlóképpen biztos bukásának nézhet, elébe“. „Bécs iparosai között — írja Hermann Kahn a bűnügyi statisztika szerint nagyobb rész a zsidók azok, kiket az igazságszolgáltatás utolér, noha az a hírük hogy a legnagyobb ügyességgel kerülük ki a büntetéseiket. Hála a zsidó mely minden keresztény alapvet szemkivet, az üzletekben sem hit, sem becsületesség nincsen. A nagy zsidólap a d «Die Presse» jelszava: Egyenlő jogot mindenkinek; azonban egyenlő jogot adni embereknek, kik a keresztény erkölcs minden törvényét megtagadják annyi, mint vámpírokat nevelni azok ellen, akiket a keresztény törvény visszatart a csalástól és lopástól.“ A gyógyszerész, aki az 1866-iki háborúban az egész porosz hadsereget becsapta, a legendakívülilib mértékben hamisított gyógyszerekkel, ez a gazember aki a mi szegény sebesültjeinket tehetetlenné akarta tenni, német zsidó volt. És az igazság a zsidók és románok közötti sokat hánytorgatott perpatvarban? Desjardins tanár külön füzetben foglalkozott a kér-

déssel és a következő eredményre jutott: „Minden pártatlanul gondolkodó, aki röpiratomat figyelmesen olvassa, meggyőződik róla, hogy Romániában rövid néhány év alatt több mint 400.000 zsidó telepedett le (1828-ban 25 ezren, 1844-hen már 55 ezren, 1854-ben pedig 160 ezren, 1868-ban Cremieux szerint is 100 ezren, Desjardins szerint többen és a román kamara jelentés szerint 500 ezren felül voltak ott zsidók), akik születésük, hajlamuk, erkölcsük, szellemük és nyelvük szerint, az országhoz nagyobbreszt idegünk akarnak ma radui; akik az országot a legnagyobb mértékben és minden eszközzel kizsákmányolják; akik arra törekszenek, hogy az ország minden törvényét kijátsszák és minden kötelesség alól, melyet ugyanazok t. i. a törvények) a polgárookra hárítanak, kibújjanak; akik tudatlanok, babonások, fősvények, akik hazugok, uzsorások, imposztorok és förtelmes piszok fészkek oly mértékben, hogy maga a közegészségügy is aggasztó. A kormány ezek ellen tett intézkedéseiben semmi vallási indítók nem játszott szerepet. A román kamarajelentés, melyet ugyanaz a zsidólap közöl, hasonlóképpen nyilatkozik. „A zsidók beözölése Romániába — mondja a kamara az utóbbi években, oly hatalmas alanyukat öltött, hogy az ország lakossága megrémült miatta. Ez a lakosság úgy látja, hogy egy ellenséges érzületű idegen luj hatalmasodik el fölötte, amely a bennszülöttektől távol es érdekeikkel szemben áll. Országunk eme csendes meghódítása az alkun gazdaságút naponta fokozódó romlásba döntötte és eme besurranok «zárna már (meghaladja az 500 ezret. Születésük, erkölcsük, makacs kik ülön ülésük választja el őket a románoktól. Megengedték nekik, hogy monopóliumokat létesítsenek, mely a kereskedelmet és a kisipart teljesen szétzüllesztette. A tőkéket, melyek különben gyümölcsözők voltak román kézben, elvonták a nemzettől. A legcsekélyebb tartózkodás nélkül uzsorára adták magukat a zsidók, annyira, hogy a gazdag családok ezreit rabolták ki és döntötték nyomorba. Az uzsora és a tőkájük monopopolizálása idézte elő a pénzválságot., mely oly sok éve nyomja az országot. Sőt a nép nyomorát is kihasználja számtalan módon a zsidók telhetetlen mohósága; mert a szükség jövedelmező azok részére, akik eléggé kegyetlenek a kizsákmányolásukra. A zsidó monopolizálta a pénzt, monopolizálta az élelmiszert és italt, ((minek rémes következményei voltak az általános szükség idején és a munkásosztály szenvedett leginkább eme mohóság miatt, mely ezer hamisítványt és ezer keveréket hozott forgalomba a közegészség kárára. Kétezer éve jellemzi a zsidót történetileg a legélesebb elkülönülés szelleme. Kényszerítve alávetették magukat azonban a zsidók a nem-zsidó állam tekintélyének, anélkül, hogy jelentékeny alkotóelemei lettek volna ugyanannak. Szellemükből nem tudják számúzni a zsidó állam eszméjét. Ezért nem lesz a zsidó soha lengyel, soha francia, soha angol, örökre zsidó marad, mint a bibliai időkbe., élt ősei. Képtelenek közösséget teremteni a keresztény népekkel, mivel mindenben ellentéteseik azoknak. Kicsiben és nagyban mindenütt a szétzüllesztés és bomlasztás csirái ők, mert az a törekvésük, hogy mindenütt a mások romjain emelkedjenek. A hálát nem ismerik ama népekkel szemben, mélyül; őket vendégszeretettel befogadták, mert biturlónak tekintik azokat. Ezért használnak fel minden eszközt, hogy megszerezzék a világ felett való uralmat, amire hitük szerint az ó szövetség ad jogot nekik. A zsidók annál kevésüké hivatkozhatnak

a türelemre, minthogy vallásuk minden másnak az elnyomása; a zsidóság ugyanis gyűlöletre és örök üldözésre ítél mindenkit., aki nem tartozik hozzá; örök háború folyik ama fenséges erkölcsi eszmék ellen, melyek alapját képezik a mi polgári társadalmunknak“. Nagyon távol áll tőlünk, hogy helyeseljünk valamilyen igazságtalanságot még a büntetendő zsidókkal szemben is; azt mondjuk a pápákkal együtt bizonyítsátok rá a zsidóra, amikor vétekezett, gonoszságát büntessétek meg érte a törvények szerint, követ öljétek vissza, amit elveit tőletek: azonban tilos tőle elvenni, ami jogosan az övé, őt mértéken felül büntetni, vagy söl az életét bíróval a vérpadra vitetni, amikor Ő maga nem vette el valakinek az életet. Azonban azt kérdezzük: mi keltette fel a románok méltatlankodását, mi más, mint a zsidók uzorája., családja? A megjelölt zsidólapok őzt is tagadták; a Talmud mondja, hogy a béke kedvéért szabad hazudni és a zsidó Bédarrid« írta 1861-ben: Izrael nem uzoráskndik, *mert nem uzoráskodhatik*, természetesen, nem is csal, nem is lop a Talmud szerint, mert hiszen ncmzsidótól mindig elveheti, ami az övé.

Azután Hallez ügyvéd is így nyilatkozik: „A zsidók sértetlenül megőrizték nemzeti erkölcsüket, azokat az erkölcsöket, melyek teljesen összeegyeztethetetlenek a mi társadalmunk életfeltételeivel“. A zsidók, írta az 1848-iki Hist.-pol. Blätter, az erkölcstelenség és forradalom prédikátorai. Különösen az ügynevezett képzett zsidók erkölcstől enységével foglalkozott figyelemreméltóan J. Grosz-Hoffinger. Lerajzolja Bécs gazdag zsidó bankárait, börzespekulánsait és másokat, hogy miként rendeznek formális vadászatot szép lányokra. „A saját asszonyaik mondja Hoffinger, túlságosan jók ahhoz, hogy a gyönyörnek feláldozzák őket. Védik őket és nem törekszenek az elcsábításukra és lealacsonyításukra és ezért ama nemzetségek között keresik a legtisztább és legérintetlenebb fiatalasszonyokat, amelyek rendeltetése látszólag, hogy a szolgálk legyenek. És ha az egész zsidó pénzarisztokrácia jól lakott az ártatlansággal, akkor áldozataikat ráhagyják a szegény kereszténységre és azok azután elsülyednek a legáltalánosabb prostitúció mélységébe. A nemesség még összekapcsolja gonoszságát őseitől örökölt erényeinek maradványaival, az bőkezű és gyönyörének áldozatát megvédi még a jobb érzések maradéka; a zsidó azonban eltaszítja áldozatát és lábbal tapossa“. „A zsidók szegényebb osztályai pedig hangzik másutt, kerítóművészetük gyakorlásával tűnnek ki, így Hamburgban. A legrágárahb könyveket, rézmetszeteket stb. árúsítják itt a zsidók; eme gazfickók egyik leghírhedtebbje a rendőrségtől kapott engedélyért kémkedésre vetemedett“. A zsidóság alsóbb osztályai egyes helyeken mennyire szolgálják magút, a prostitúciót, azt főntebb alkalmi-lag elmondottuk.

És a forradalomról, melynek 1848-ban a zsidók részéről való támogatása még mindenki emlékezetében van, a zsidó Disrael így nyilatkozott: „A hatalmas német forradalom, mely Németországban készül, a zsidók befolyásai következtében fejlődik“. Rougeyron 1861-ben ugyanazt a részletesen indokolt megjegyzést teszi: „Vannak Német országban forradalmi elemek, írja, melyek félelmetesek, és ezekhez tartozik mindenekelőtt a zsidóság publicistáival, filozófusaival, költői vei, szónokaival, bankáraival: ez forradalmi keresztül kasul: ez teremt majd egy napot, mely félelmetes lesz Németországra, de valószínűleg elkövetkezik egy másik nap is. mely félelmetes lesz önmagára“. Tousse

nel azt írja művében: „A pénzhüberség, hogy akaratát a névleges kormány tagjainak tudtára adja, hivatalos lapot alapított: A Journal des Débats-ot. Ez a magas bank lapja, a Bergiére-és Laffitte-úti zsidó uraké, nem az udvaré. Le merték nyomtatni, hogy minden minisztérium tömredék hadisarcot, fizetett a Journal des Débatsnak. És valóban, akadtak nagy miniszterek, mint Villéle, akik szabadulni akarok a lap terhes protektorusától. Villélet azonban megbuktatta egy koalíció, amelyben a Débats főszerepet, játszott; Malignac minisztériuma kénytelen volt utólag megfizetni a Débatsnak Villéle háromévi hátralékát. Thiers megkísérelte, hogy fellázadjon a zsarnokság ellen; egy erősebb cikk azonban földhöz vágta a bátrát úgy, hogy bocsánatért könyörgött és békét kötött a lap pénztárosával; a megbánást elfogadták, Guizot és Duchátel a Débats legcsekélyebb parancsait is végrehajtották: a lehető megtették, a lehetetlent megígérték. Montalivet szolgánál is több volt, a Débats irányította a külügyminisztériumot; Montalivet a hivatali helyeket a Débats ifjú firkásaival tömte tele, Montalivet rászoktatta a közvéleményt, hogy a Débatsot az udvar lapjának tekintsék, szerkesztőit a királyi hercegek nevelői néven szerepeltették. És ez a lap védi az udvart, amíg csak az udvar a Bergen:- és Laffitte-utak hatalmas urainak kívánságaival szemben készségesnek mutatkozik, különben nem, és a dinasztíához való ragaszkodása, nem tart tovább. Ez a lap, életében már sok dinasztíát, eltemetett. A Journal des Débatsot Európában majdnem hivatalosan elismerik. Ez megengedheti magának, hogy mcgráncigálja Oroszország cárjának az orrát. Nem létezik koronázás Ausztriában vagy Angliában a Débats rendkívüli követe nélkül. Menjen az ember egy nyilvános könyvtárba, a Collége de Franceba, a Sorbonneba, találkozik a Débats egyik szerkesztőjével; a semmitőszék, az államtanács, a követségek, a közoktatás, mind az ügykörébe vág ennek a lapnak. Broglie elrendelte, hogy a konzuli hivatalokat fenn kell tartani az Ecole des Consuls növendékei számára. A rendeletnek azonban sohasem volt értelme; a konzulok valódi iskolája, az egyetlen iskolája a Journal des Débats. Ennek a lapnak megvannak a konzuljai Bagdadban, Alexandriában, Jeruzsálemben, Genuában stb. Es nem felejtendő el emellett a konstantinápolyi nagykövet“.

Az eddig elmondottakból megértheti az ember, hogy mily méltó képvisellete van Franciaországnak külföldön! Ki csodálkozik még, hogy Franciaország a világ szemében másodrangú hatalommá süllyedt és még mindig lejjebb csúszik.

Ez a történelmi visszapillantás nem vesztett semmit érdekességéből, azonban mekkora utat nem lettünk meg Tousseneltől Drumontig.

Talán érthető most Disraeli következő mondása: „A világot egészen más emberek kormányozzák mondja az angol miniszter Disraeli, mint hiszik azok, akik nem latnak a kuliszák mögé. Az orosz diplomácia, csupa titokzatosság, mely előtt egész Európa el sáppad, ki szervezi és vezeti azt? Zsidók. Spanyolországban, Párisban és másutt hasonló a helyzet“. További felvilágosításunkra mondja Cremieux, mint elnöke a földgömhöt 1860 óta körülhálózó Alliance Isiaölite-nek: „Egy új messiási birodalomnak, egy új Jeruzsálemnek kell támadnia a császárok és pápák helyén“; mert, mondja a Talmud, minden nép, a löld és ami azt betölti, Izraelé. 1866-ban halt meg Brüsszelben a zsidó Bereud szabadgondolkodóként Belgium főrabijja. Astruc tartotta a temetési és tudtára adta a világnak: „Bereud tudott

szabadgondolkodó lenni és izraelita maradni. Ezért tudott a nagypáholy a sírjánál, mint testvér, barát, hitsorsos sírjánál nehézség nélkül állani. izraeliták, szabadkőművesek, szabadgondolkodók egyformán siratják őt“. Így tanít bennünket Izrael maga és hogy Cremicux nagymestere a francia páholynak és egyben elnöke az Alliance Israélite-nek, régóta tudjuk. Honnan ez az egyetértés duda és a páholy között? Kérdéssé válaszolunk: honnan a babérkoszorúk, melyeket az ó-korban Jurta az arianizmusnak és napjainkban, mint pl. az Arhivas Izraélites-be (pag. 463. 1867.) Voltairenek, Volneynek, Garibaldinak kötött? Az igazi kereszténység és a keresztény állam mindketten egyformái gyűlöletesek. Minden ember egyenlő, egyenlő jogot mindenkinek, — hangzik a szép jelszó; ennél fogva felosztása és ezért legelőször lefoglalása a tulajdonnak, az akadályozó állami és egyházi hatalmak forradalom útján való megdöntése.: ami következik, az a rabbik ősz tozkodása a zsákmányon, ami mellett a kifosztottaknak csak a néző szerepe jut. Akkor állni fog a császárok és pápák trónja helyei Cremienxnak, az Alliance elnökének, új Jeruzsálemé. Szegény páholy, amely uralkodni akar és a zsidóeralom megteremtésének eszközévé vált! Egy röpirat nyomán közzétette a Hist.-pol. Blätter egy férfi kifakadásait a zsidók páholyhatalma miatt; bepillantást nyert a szín falak mögé és haragra gerjedt. „Zenitjén áll a hatalom, melyet a zsidóság a szabadkőművesség útján elért; egyformán hatalmas az a trónnal és oltárral szemben. Noha bizonyos páholyokból ki vannak zárva, a zsidók benn ülnek a világ minden páholyában. Londonban két zsidópáholy van, melyek összetartják a keresztény páholyokban élő összes forradalmi elemek szálaait. A páholy fejét a zsidóság alkotja. a keresztény páholyok vak bábok, melyeket a zsidóság hoz mozgásba, anélkül, hogy ezt nagyjából maguk is tudnák. Egy teljesen zsidókból alakult vezénylő páholy van Rómában is; ez egyike a forradalom legfelsőbb törvényszékeinek, amely ismeretlen fők által irányítja a lobbipáholyokat. Lipszében a titkos zsidópáholy vásár idején van működésben, keresztény nem léphet be. Hamburgban és Frankfurtban csak a titkos küldötteknek van belépésük. Bár csak megértenék a nagyok, hogy a páholy csak azért dolgozik, hogy a népeket forradalmosítsa a zsidóság érdekében! Bárcsak megértené Burke szavait: „Jön idő, amikor a fejedelmeknek zsarnokká kell válniuk, mert alattvalóik elvből lázadókká lettek“. A kőművescsarnokok voltak azok mondja Börne, ahol minden osztály kiválói, a titok védelme alatt, azokat az alapelveket tanulták. melyek a világ társaságban eretnokségek gyanánt meg voltak tiltva. A zsidó Mcndi zabul volt 1820-ban Portugáliában a forradalom lelke, végbevitt Oporto és Lisszabon bevételét és 1830-ban hatalmas szabadkőműves befolyásával Spanyolországba terelte a forradalmat; a szabadkőműves forradalom által Spanyolország miniszterelnökévé emelkedett fel. És a zsidó nagymester. Cremicux, az 1848-iki francia köztársaság igazságügyminisztere lett, miután a páholy, miként azt Lamartine és Garnier-Pages bevallották, létrehozta az 1848-iki forradalmat valamint a régebbieket 1789-ben és 1830-ban. Ha ezután a Cremicux és társa, féle „újzsidó“ sem akar többé tudni a Talmud meséiről és együgyűségeiről, akkor fáradság nélkül is meg lehet érteni, hogy a világ uralom eszméje szilárdan be van ágyazva koponyájában. Eme törekvésben, aminek eléréséért, a Talmud szerint, minden eszköz mcgenge-

dett, a talmudsidó az újszidónak mindenesetre kezét nyújthat. Miként is volna különben megmagyarázható, hogy az 1869. június 29-én Lipcsében megtartott nagy zsidózsínaton, amelyen jelenvoltak Török ország, Oroszország, Németország, Anglia, Franciaország, Hollandia. Belgium stb. főabbija és a reformzsidók és ortodoxok két nagy, egyensúlyban maradt csoportot képeztek, miként volna különben megmagyarázható, hogy itt az összesek közös tétele gyanánt megfogalmazták a mondatot: „A zsinat elismeri, hogy a *modern eszmék* fejlődése és megvalósulása legszilárdabb biztosítéka a zsidóság és gyermekei jelenének és jövőjének“, Ez oly érthető, amennyire csak lehetséges; a keresztény eszmék nem ilyenek, azok épp úgy szólnak a jelenre és jövőre, miként voltak a múltért is, azok nem tegnapiak, azok közel 2000 évesek, sőt oly régiek, mint a világ; mert Krisztus Mózeset nem döntötte meg, hanem kifejlesztett! és befejezte. Miként mindenütt, csak egy az igazság, mint kétszerkettő az iskolapadban ülő gyermeknek és a tanítónak, a kereskedőnek és a miniszternek, a |,apának és a császárnak, a múltban, jelenben és jövőben csak négy és nem más, mint négy, így az emberek részére csak er/y/ erkölcsi szabály létezhetik, amelynek igénye van az igazságra. Nincs kettős igazság, sem felebaráti szeretet, sem kettős erény kétféle súllyal és mértékkel. Ha tehát a keresztény zsidószájából hallja a modern eszmék dicsőítését, akkor tudhatja, hogy a forradalom magasztalását hallja, mely a trónt és különösen az oltárt fenyegeti. Még azonfelül a zsidóság maga is megtanította őt arra, mikor 1867-ben az Alliance israelite igyik főközlönyében az 1789-iki forradalmat egyenlőségével és testvériségével Ina, csillaga gyanánt magasztalja, mely világosságot áraszt Izrael fői felett a sötétségben és még tovább fog világítani. Az Internationale is mindenki egyenlőségét prédikálja és az Internationale vezetői közé tartozik a zsidó Marx is Londonban. A forradalomnak ezt az egyenlőségét nagy eszközeivel: csalás, rablás, gyilkosság és hangzatos cégérével „egyenlő jogot mindenkinek“ helyesen nevezik a keresztények is nagy, modern eszmének; nem mintha már a talmud nem tüntette volna a nemzsidó rászedését, kirablását és legyilkolását megengedettnek és erényesnek, hanem mert a nemzsidók egész seregei védték ezt az eszmét 1789 óta izzó buzgalommal az összes gazdagok, valamiül minden becsületes és igazi kereszténnyel szemben, prédikálták és iszonyatot keltő módon tetté valósították. Gondoljunk csak 1789-re és a jelenkor párisi kommünjére. Ha mi »szerint munkánkat a talmud zsidóra vonatkozó» ítélettel fejezzük be, akkor ez az ítélet érvényes egyúttal az igazság összes ellenségére, mindenkire, aki éppen nem barátokzik meg a talmud hittanával, azonban mégis magáévá teszi annak erkölcsi alapelveit egészben vagy részben, szóban vagy tettel, szép frázisok köpönyege alatt, vagy leplezetlenül.

Befejező elmélkedés.

Noha a rabbinizmus erkölcstelen és gonosz szabályainak sokasága alig sorolható fel, azért mégis könnyen lehet azokat néhány osztályba csoportosítani és ki lehet fejezni kevés szóval a talmudi tanok lényegét.

Mindabból, amit ebben a könyvben mondtunk, megdönthetetlen bizonyossággal adódik:

1. hogy a zsidót éppen nem kötelezik a felebaráti szeretet kötelességei és az igazságosság a nemzsidóval szemben.

2. hogy a zsidó ellenkezőleg még bünt is követ el, ha a felebaráti szeretet és az igazságosság törvényeit követi, legalább olyan esetekben, amikor a nemzsidónak büntetlenül árt tud okozni;

3. hogy a zsidónak joga és ha teheti, kötelessége a nemzsidónak és egész különösen a kereszténynek minden módon ártani és őt megsemmisíteni; titkos módon épp úgy, mini nyílt erőszakkal. A követendő elv ez: „Az élete a kezében van és annyival inkább a vagyona“

4. hogy, ha a zsidó bíró, akkor nyerni kell hagynia a zsidót, nemzsidóval való minden pörében: hogy ím a törvény nem elég innék a célnak elérésére, esetihez kell folyamodnia, azonban oly körül lekinléssel kell eljárnia, hogy sohase tudják őt leleplezni, mivel ez a zsidóságra kellemetlen lehetne;

5. hogy a zsidó a nemzsidót baromnak tekinti. következőleg a zsidói egy nemzsidóval való vitájában adott esküje semmire sem kötelezi és ím a zsidó kénytelen esküdni, joga van az esküjét gondolatban fenntartással vagy egy kifejezéssel, mely az értelmet, elcsavarja érvényteleníteni. Azonban itt is vigyázni kell, nehogy rajtakaphassák a hamis eskün, amely utóbbi tilos, ha fennforog a veszélye, hogy leleplezhetik;

6. hogy a zsidónak joga van a nemzsidókat érzékiségének kielégítésére felhasználni, hogy nem követ el házasságtörést, amikor egy nemzsidó nőt becestelenít meg akkor sem, ha ő a házas, mert a nemzsidók közli házasság a barom együtt élésével egyenlőnek tekintendő;

7. hogy a zsidó isteni anyagból (lényegből) való, miként egy fiú az atyja anyagából: hogy következőleg minden hajlamát és vágya szabad követnie, hogy számára mindig a rossz természet szolgál mentesül, mely felmenti őt a felelősség alól; hogy mindenekelőtt zsidónak kell maradnia, mert a zsidósághoz való tartozás mindent ment, még a kereszténységhez vagy az izlámhoz való színleges áttérést is:

8. hogy minden zsidó, a karaiták kivételével, akik nagyobbbrészt Krim félszigeten laknak, ha akar, alkalmazkodhatik eme törvényekhez, történjék az kedvtelésből vagy vallásos szükségletből;

9. hogy a modern zsidó» valóban gyakran mentes bizonyos hagyományos szokásoktól, melyek ránézve kényelmetlenek és ráknézve közömbösek, mert nekünk mindegy lehet, hogy ők ezt vagy azt a napot üineplik, vagy ezt vagy azt a táplálékot utasítják vissza. Ismét, hogy az összes főpontokban, különösen azokban, melyek a tulajdonra, az ennek megszerzésére szolgáló» eszközökre, a nemzsidóikhoz való» viszonyra, a világalomra vonatkoznak, a reformzsidó az ortodox talmudzsidóval, mely utóbbiak alkotják egyébként a zsidónemzet roppant többségét. kezel fogva halad együtt.

Hogy a reformzsidók a talmudizmust sohasem ítélik erkölcsellenek és bűnösnek, hanem róla csak felszínesi) mint elévültről, keresse gyakorlatiról és a zsidóság Ígéreteinek beváltására kevésse kedvezőről beszélnek és hogy következőleg a talmudizmus mindazzal, ami benne veszélyes és karos, még ma is épp oly eleven, mint valamikor régen.

Miután ezek a lények megállapítást, nyerlek, az ember szükségzésenién eljut a következtetéshez, hogy éppoly igazságtalan, mint veszedelmes azokat az emberekéi, akik egy ilyen kizárólagos törvényhozás-

vagy engedelmeskednek, a mindenki részére szóló általános jog jöteményeiben részesíteni; ha tehát egy reform jogos, elkerülhetetlen és sürgős, *akkor a nemzetellenes törvénnyel felülvizsgálata, amelynek az ilyen embereknek társadalmunkba ajtót nyitottak.*

Hagyjuk meg nekik az emberi jogokat, mint Fichte mondja, noha ők maguk megtagadják mitőlünk azokat, azonban tagadjuk meg tőlük a polgári jogokat.

Ne számúzzuk őket ebből a világból, mert nem mi teremtettük őket, azonban távolítsuk el őket nemzetünkől, amelyeknek ők nem felelnek meg.

Számúzzuk őket, politikai és polgári életünkéből; önnek itt a legtöbb ideje és ha. ez az intézkedés nem elég, számúzzuk őket országnukból, melyet atyáinktól azért kaptunk, hogy utódainkra hagyjuk és nem azért, hogy erővel és csellel el hagyjuk magunktól ragadni és még kevésbé, hogy azt az emberi nem kalózáinak bután odaajándékozzunk.

Zárószó.

Az Itinerarium Philippi a Trinitate egy zsidó és több keresztény utazásáról tudósít. Egyik a másiknak hűséges társa volt, mindnyájan kölcsönösen segítettek és támogatták egymást. A zsidó meghatva a keresztények szeretőitől, búcsúzóul azt mondta a kísérők egyikének: „Te tudod, hogy a jóakaratra mennyi jelét adtuk egymással szemben ezen az úton. Tudd meg azonban, hogy a gyűlölet, mely a szívemben lángolt, épp olyan nagy volt. Szolgálataid jutalmául azt a tanácsot akarom neked adni: sohase bízd magad egy zsidóra, bármilyen nagy is a barátság, melyet ő neked mutat!”

De ez a mondás a „sötét” középkorból való; halljuk tehát az újkor „felvilágosult.” bölcseit. *Kant* mondja: „A közöttünk élő palesztinaiak, ami a nagyobb tömeget, is illeti, uzsorás szellemük által, a csalás nem alaptalan hírébe keveredtek. Pedig különösnek tetszik egy nemzetet csalókból elképzelni; azonban éppen olyan különös egy nemzetet, csupa kereskedőből is elképzelni, akiknek sokkal nagyobb része, megkötve egy ősi babonától, nem a polgári tisztességet keresi, hanem ennek a hiányát a számukra védelmet, nyújtó né)) rászédéséből eredő haszonnal és pedig egymás közt akarják pótolni. Nos. egy csupa kereskedőkből álló egész nemzetnél, mint a társadalom nem hasznos tagjainál, ez másként nem is lehet; tehát ősi ründeletekkel szentesített, alkotmányukat következetlenség nélkül nem függeszthetik fel, jóllehet ők ezt a mondást: „Vevő nyisd ki a szemed!” tették a forgalomban erkölcsük legfőbb alapelvévé. A hiábavaló tervek helyett, hogy ezt. a népet a csalás és becsületesség szempontjából vegyem erkölcsi vizsgálat alá, inkább véleményemet akarom közölni ennek a különös alkotmánynak (vagyis egy csupa kereskedőből álló népének; eredetéről”. *Kant*nak a kereskedelemről szóló véleményéhez a Talmud egyik helyét akarom itt idézni. így hangzik az: „Nincs rosszabb munka, mint a földművelés. Ha valakinek száz ezüstpénze fekszik az üzletben, akkor az mindennap húst és bort élvezhet; ha azonban földművelésre fordít száz ezüst pénzt, akkor csak sót. és káposztát eltelik”.

I'icht mondja: „Európa majd minden országán keresztül egy hatalmas, ellenséges érzületű állam terjed el, mely az összes többiekkel

állandó harcban él és amely néhol borzalmas súllyal nehezedik a polgárookra: ez a zsidóság. Nem hiszem, hogy ez azáltal válnék oly félelmetessé, mivel elkülönített és oly szilárdan összeláncolt államot alkot, hanem azáltal, hogy *ez az állam az egész emberi nem gyűlöletére van alapítva és felépítve*. Egy néptől, mely minden népben azok utódait látja, akik őt rajongva szeretett hazájából száműzték, amely a testet elpnhiló és a szellemet minden nemes érzés iránt megölnő kiskereskedésre van kárhozthatva; amely nép a Teremtő lelke mélyéig is elkülöníti magát tőlünk, többiektől —; egy ilyen néptől valami mást lehelne várni, mint amit látunk: hogy egy államban, ahol a korlátozatlan király nem veheti el tőlem ősi kunyhómat és ahol a mindenható miniszterrel szemben megkapom a jogomat, az első zsidó, amelyiknek tetszik, büntetlenül kirabol“. Es ők mindezt látják, nem tagadhatják le és még ők mondanak mézédés szavakat a türelemről, az emberi jogról és a polgári jogról? és nem akarják látni, hogy a zsidók nélkülük polgárai egy hatalmasabb és szilárdabb államnak, mint a világ összes államai és hogyha nekik még megadják a polgárjogot is államukban, azok kettős védelmet élveznek és ők akkor polgártársaikat teljesen el fogják nyomni.

„Emberjogokkal kell bírniok, ha mindjárt ők ugyanazokat nekünk nem is adják meg“ (miként azt a talmudi törvényben látni lehetett).

„Azonban polgár jogokkal felruházni őket, ahhoz legkerésbb látok más eszközt, minthogy egy éjjel mindnyájuknak a fejét te kell rágni és másokat a helyükbe tenni, amelyekben egyetlen zsidó eszme sem legyen. A tőlük való saját védelmünkre ismét nem látok semmi más eszközt, mint meghódítani számukra dicsért hazájukat és mindnyájukat odaküldeni“.

Herder „Ideen zur Geschichte der Menschheit“ című művében írja: „Miként az egyiptomiak, úgy féltek a zsidók a tengertől és kezdettől fogva szívesebben laklak más nemzetek közt; egy vonása ez nemzeti jellemüknek, mi ellen már Mózes is hatalmasan küzdött. Röviden, olyan nép ez, mely megromlott a nevelésben, mert sohasem jutott el saját földön a politikai műveltség érettségéig, tehát a becsület és szabadság valódi érzéséhez sem. A tudományokban, melyekkel legkiválóbb tehetségeik foglalkoztak, mindig sokkal inkább törvényszerű ragaszkodás és rend mutatkozott, mint a szellemek gyümölcsöző szabadsága és állapotok megfosztotta őket a hazafi erényeitől. *Az Isten népe élőködő növény más nemzetek törzsein, majdnem az egész, elő ravasz közvetítők faja, mely sehol sem vágyódik haza után“.* Es újból azt mondja Herder: „A zsidókat itt csak élősdi növénynek tekintjük, mely majd minden európai nemzetet körülfont és több vagy kevesebb nedvei kiszívta. A régi Róma bukása után, összehasonlítva, meg csak kevesen voltak Európában; az arabok üldözése következtében nagy tömegekben jöttek át ide. Hogy ők hozták a belpoklosságot a mi világrészünkben, az valószínűtlen; veszedelmesebb belpoklosság volt az, hogy az összes barbár századokban (a középkorban) mint pénzváltók, közvetítők és birodalmi szolgák az uzsora alávaló eszközéivé lettek és ezáltal saját nyereségük ellenében, az európaiak barbár-büszke tudatlanságát a kereskedelembe erősítették“. Es végül azt mondja Herder: „A minisztérium, melynél a zsidó mindenható; a háztartás, melyben egy zsidó kezelj a ruhatár és a pénztár

kulcsait; a megye, vagy biztosítási hivatal, melyben a üzletágakat a zsidók űzik; az egyetem, amelyen megtűrik a zsidókat mint a diákok ügynökeit és pénzköleszönyt: ezek mind lecsapolandó mocsarak. Mert a régi közmondás szerint: ahol a dög fekszik, oda gyűlnek a sasok és ahol rothadás van, férgek és kukacok keletkeznek“. Így ír Herder, a „humánus“ emberek eme virága, Es az ismert, jogbölcselőnek, *Klüdernek*, szintén nem gyanús tolla a következőket örökölte meg: „A zsidók — mondja ő egy *politikai*-vallási fclekezetet képeznek a rabbik szigorú teokratikus zsarnoksága alatt, örökös összeküdi társaságot alkotnak a közös élet és a kereskedelmi-forgalom, a saját népnevelésük, a kasztszerű családi szellem érdekében. A zsidó, ság szellemét, általában a. templomi vallásögből lehet megismerni; a zsidók azt képzeli, hogy ők az Isten kiválasztottjai, az összes nem-zsidók (gojok) felelt állók és fizikailag és erkölcsileg különbözök ezektől, akiket egészen ki kell irtani. Az ész bizonyítja és a tapasztalat megerősíti, hogy a kasztszellelem leginkább a politikai-vallási, összeférhetetlen az állami közjóléttel. Már pedig a zsidóság mostanáig politikailag, vallási és fizikai tekintetben olyan kaszt szellemet létesített, melyhez foghaló az egész keresztény Európában nem található. Ez a körülmény állam és zsidóság közölt folytonos ellentétel tesz elkerülhetetlenné. A zsidóságnak, miként a szemek előtt él. teljes állampolgárságot, teljesen egyező jogokat mini minden állampolgaréval, akik nem élnek az állammal ilyen összeül közösbén, éppen annyi volna, mint azt. a bajt, (az összeül közösét, mely ha nem is teszi tönkre az államot, mégis állandóan gyöiri és gyengíti) gyógyíthatatlan rákbetegséggé változtatni“. Ezért, kívánjuk mi az önkéntes, visszaxonliallan és meghízható esküvel való megtagadását, vitavolitását és megvetését a talmudizmsnak sth.

A filozófus *Schopenhauer* pedig mondja: „Az örökzsidó Ahasvér nem más, mint az egész zsidó népnek megszemélyesítse. Mivel az üdvözítő és Megváltó ellen súlyosan vétkezett, sohasem szabadul meg a földi élettől és annak terhétől és azonkívül hazátlanul bolyong az idegenben. Éppen ez a vétke és sorsa a. kis zsidó népnek, amely, valóban csodálatos módon, közel 2000 éve kiüzetve lakóhelyéről, még mindig létezik és bolyong hontalanul, míg oly sok, nagy és dicsőséges nép, melyek mellett egy ilyen törpe nemzet említésre sem méltó, asszírok, médek, perzsák, slb. örök nyugalomra tértek és egészen eltűntek. Ez a földnélküli kínos pedig még ma is feltalálható a. népek között az egész világon, sehol sincs otthon és sehol sem idegen, emellett példátlan szívóssággal megtartja nemzetiségét., .szívesen is verne gyökeret, valahol, hogy ismét hazához jusson, ami nélkül minden nép olyan, mint a léggömb. Addig ölösi módjára él a többi népeken és földjeiken, azonban saját hazája iráni mégis élénk hazaszeretet lelkesíti, melyet a legszilárdabb összetartással tanúsít, miszerint mindnyájan egyért, egy mindnyájáért létezik... Eszerint igen felületes és téves nézet, ha. a zsidókat pusztán vallásfelekezetnek tekintik; de ha már ezt a tévedést elnézve, a zsidóságot az egyháztól kölcsönzött kifejezéssel jelölik, mint „zsidó hitvallást“, akkor ez alapján hamis, félrevezetésre szánt kifejezés, melyet egyáltalában nem volna szabad megengedni. Sokkal helyesebb a „zsidó nemzet.“... Hogy a zsidó nemzeti jellemből eredő ismeretes hibákat, amik közölt legszembezőköbb mindannak a bámulatos távolléte, amit a verecundia (sze-

mérem) szó kifejez, habár fogyatékos, mely a világban jóval előbbre segít, mint talán valami pozitív tulajdonság, hogy ezeket a hibákat főként a nyomásnak (?) tulajdonítják, esetleg menti azokat, azonban meg nem szünteti. Az okos zsidót, aki, odahagyva a régi meséket, hazugságokat és előítéleteket, a keresztség által kilépett egy szövetségből, mely számára sem becsületet, sem előnyöket nem nyújt, éppenséggel dicsérnem kell“.

Menzel mondja: „Ha lehetséges is volna a helyreállítása egy kizárólag zsidóbirodalomnak, azért az átok következtében egyszer már a világon szétszórta élők nehezen akarnának visszatérni újból hazájuk kopár szikláira a közöttük oly kényelmesen és buján terpeszkedő keresztény test miatt, amelyen mint piócák, kövére és gömbölyűre szívják magukat“.

Julian Schmidt mondja: „Az irodalom, az újságírás üzleti ágában a roppant többséget most a zsidók alkotják. Innen az érzékenység, ha a zsidóság kerül szóba. Majdnem úgy fest ez, mintha a zsidók még mindig a kiválasztott nép volnának és kiváltságuk védi őket a támadások ellen, amelyeket minden más nemzetnek el kell tűrnie. A németekkel szemben Börne, Heine és az ő (zsidó) hitsorsosai a gyalázószavak egész fokozatát alkalmazták a „szolganép“-től egészen a „Nachtstuhl“-ig és a kereszténységgel szemben nem kevésbé: merje csak az ember kétségbevonni, hogy Shylock mártír volt, akkor az együttes sajtó felvilágosodás és türelem hiánya miatt a kezét tördeli. Hibáztassa az ember a zsidó nemzet tulajdonságait, akkor az támadás a hit- és lelkiismeretszabadság ellen; bírálja az ember vallási szokásaikat, akkor az kigúnyolása egy mártírnépnek“.

¹ A Talmud mondja: „Három teremtés szentelen: Izrael a népek között, a kutya a négylábúak között, a kakas a baromfiak között“. Tr. Beza 25. 2.